

Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2017. godini

JANUAR – DECEMBAR 2017. GODINE

Sadržaj

Uvod	2
Sažetak informacije.....	3
Sigurnosni izazovi i rizici u 2017. - 2018. godini.....	7
Granična sigurnost.....	7
Prekogrančni kriminal.....	18
Kretanje kriminala u 2017. godini.....	22
Organizirani kriminal u BiH.....	23
Kaznena djela protiv integriteta BiH.....	27
Terorizam.....	27
Pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti.....	31
Privredni (gospodarski) kriminal	34
Krivotvorenje novca.....	36
Korupcija.....	36
Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga.....	38
Kaznena djela krijumčarenje i trgovina osobama.....	43
Kaznena djela izazivanje opće opasnosti.....	44
Ilegalno držanje i trgovina oružjem, municijom i minsko-eksplozivnim sredstvima.....	45
Kaznena djela protiv imovine.....	47
Kaznena djela krađe motornih vozila.....	48
Razbojstva-razbojničke krađe.....	48
Zločini iz mržnje – <u>Kompjuterski kriminal</u>	49
Krivična djela protiv polnog integriteta.....	51
Krivična djela protiv života i tijela.....	52
Javni red i mir.....	52

Uvod

Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2017. godini, te provedenim mjerama institucija i agencija za zaštitu zakonitosti ima za cilj da zakonodavnoj vlasti Bosni i Hercegovini posluži kao osnov u namjeri da u svom budućem radu, kroz zakonodavne inicijative, unaprijedi postojeće zakonske okvire u skladu sa evropskim standardima, te politike, strategije i akcione planove, kako bi se osigurala efikasnija borba protiv svih vidova organiziranog kriminala, korupcije, terorizma, kao i protiv općeg kriminaliteta.

Također, to je temelj za sagledavanje potrebe za unapređenje postojećih politika, strategija i akcionih planova za borbu protiv svih vidova kriminala, kao i potrebe jačanja institucionalnih kapaciteta za borbu protiv kriminala.

Informacija je urađena u četiri cjeline: granična sigurnost, kretanje kriminala u 2017. godini, uključujući opći i organizirani kriminal, izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti te stanje javnog reda i mira u Bosni i Hercegovini.

Kada se 2017. godina rezimira sa sigurnosnog aspekta, može se reći da je bila veoma izazovna, ne samo za Ministarstvo sigurnosti BiH nego i sve sigurnosne agencije u Bosni i Hercegovini. Prisilne migracije, posebno iz zemalja visokog migracijskog rizika. Izbjeglička kriza. Sve veći „migracijski talas“ iz zemalja Bliskog i Srednjeg istoka, nakon podignutih žičanih ograda i zapreka u Mađarskoj, koji je „zapljusnuo“ Srbiju, u zadnjem kvartalu 2017. godine, a posebno u 2018. godini se prenio i na Bosnu i Hercegovinu. Suočeni smo sa značajnim porastom nezakonitih migracija preko vlastite teritorije, a samim time i **povećanim sigurnosnim prijetnjama**. Ne isključuje se mogućnost da u tim „talasima“ dođu i sigurnosno interesantni pojedinci i ekstremisti sa određenim ciljevima prema Bosni i Hercegovini, što iziskuje neprekidni rad i angažman svih agencija za zaštitu zakonitosti, kako bi se spriječilo narušavanje sigurnosti građana i imovine.

Uvažavajući standarde Evropske unije u rješavanju problematike upravljanja migracijama, jedan od prioritetnih ciljeva agencija za jačanje zakona u Bosni i Hercegovini je uspostava ravnoteže između efikasnog upravljanja migracijama u Bosni i Hercegovini i poštivanja slobode kretanja, uz davanje punog doprinosa zaštiti sigurnosnog sistema BiH, što u ovom aktuelnom trenutku predstavlja veoma zahtjevan i složen cilj.

Važna napomena: U trenutku finaliziranja teksta ove informacije (prvi kvartal 2018. godine) povećava se priliv migranata u Bosnu i Hercegovinu, a u mjesecu maju došlo je do eskalacije priliva, o čemu ste blagovremeno informirani putem Informacije pripremljene po zaključku Vijeća ministara BiH kao i Parlamentarne skupštine BiH. **Zato, u čitanju i analiziranju Informacije o stanju sigurnosti u BiH u 2017. godini**, ne treba miješati te dvije ravni događanja, niti zaključke jedne informacije suprotstavljati zaključcima druge, već ih sagledati u hronološkom slijedu.

Sažetak informacije

Informacija o stanju sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2017. godini je sačinjena u skladu sa ovlastima i obavezama Ministarstva sigurnosti BiH, te na osnovu raspoloživih podataka policijskih agencija BiH i u BiH (Državna agencija za istrage i zaštitu BiH, Uprava za indirektno oporezivanje BiH, Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima BiH, Obavještajno-sigurnosna agencija BiH, Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske¹ i Policija Brčko distrikta BiH)².

Stanje sigurnosti u Bosni i Hercegovini u 2017. godini imalo je slijedeće ključne trendove:

U oblasti granične sigurnosti i kretanja i boravka stranaca:

- U izvještajnom razdoblju evidentirano je **3.756 prelazaka** ili pokušaja prelaska preko državne granice za 1.726 lica kojima su od strane nadležnih organa raspisane potjernice, raspisi o traganju, mjere zabrane prelaska državne granice, sigurnosno interesantnih lica, lica o kojima je potrebno dostaviti informaciju o prelasku državne granice i ostale potrage. U odnosu na 2016. godinu broj evidentiranih prelazaka državne granice predmetnih lica veći je **za 471 ili 14,34% (3.285)**, dok je broj lica veći za 275 ili 18,95%, (1.451).
- U ilegalnom prelasku državne granice u 2017. godini otkriveno je **766 lica** što je više za **548 ili 251,38%** u odnosu na 2016. godinu (218). Od ukupnog broja, 607 lica je otkriveno prilikom ilegalnog ulaska u BiH, dok je prilikom ilegalnog izlaska iz BiH otkriveno 159 lica³.
- U izvještajnom razdoblju evidentirano je ukupno **1.428** stranih državljana koji su deportovani iz BiH ili su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje (2016. – 883). Najveći broj lica su državljani susjednih zemalja (23,94%), državljani Turske (22,44%), nosioci PI Kosova (15,84%) i državljani Albanije (7,67%).
- Tokom 2017. godine registrirano je **2.313 stranaca** kojima nije dozvoljen ulazak u BiH na osnovu člana 24. u vezi sa članom 19. Zakona o strancima. U odnosu na 2016. godinu (2.243), broj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u BiH povećan je za 70 lica ili 3,12%. U izvještajnom razdoblju ulazak je odbijen za državljane iz 77 zemalja i 1 lice nepoznatog državljanstva.

¹ Informacija o stanju bezbjednosti u Republici Srpskoj u 2017. godini, preuzeta je **sa zvanične web stranice Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske – www.mup.vladars.net, pristupljeno dana 03.07.2018. godine.**

² **Važna napomena:** Iako je, kao rezultat projekta „Uspostava boljih mehanizama saradnje između policije i tužilaštava u BiH“ koji je finaliziran 2010. god. ujednačeno i usaglašeno 20 policijskih obrazaca, službeni izvještaj o počinjenom krivičnom djelu i izgled i sadržaj Krivičnog upisnika, **Ministarstvo sigurnosti BiH** još uvijek ne može prikupiti harmonizovane podatke od policijskih tijela u BiH za potrebe sačinjavanja **Informacije o stanju sigurnosti u BiH**, te tako, još uvijek, nismo u mogućnosti ni statističke pokazatelje razvrstati po polu i rodnoj analizi u skladu sa **Akcionim planom BiH o primjeni Rezolucije UN 1325 – Žene, mir i sigurnost.**

³ Na teritoriji Bosne i Hercegovine, prema raspoloživim podacima od **01.01.2018. do 21.06.2018.** godine Službi za poslove sa strancima prijavljeno je **7.128** nezakonitih migranata. **Namjeru** za podnošenje zahtjeva za azil u Bosni i Hercegovini u istom periodu iskazalo je **6.354 osobe**, dok je **611 osoba** podnijelo zahtjev za azil. Prema sporazumima o readmisiji stranaca i osoba bez državljanstva u istom periodu prihvaćeno je **317 osoba**, a predato **575 osoba**.

- Evidentirani broj prelazaka lica iz zemalja visokog migracijskog rizika preko državne granice u 2017. godini iznosi **385.164** lica, što je povećanje za 56.266 lica ili 17,11% u odnosu na 2016. godinu (328.898). U BiH je ušlo 200.198, a izašlo 184.966 državljana zemalja visokog migracijskog rizika što predstavlja pozitivnu razliku od 15.232 lica.
- U skladu sa potpisanim međunarodnim Sporazumima o readmisiji-admisiji lica prihvaćena su **293 strana državljana, više za 146,22% u odnosu na 2016. godinu (119)**. Izvršena je readmisija iz BiH 552 strana državljana, u odnosu na 2016. godinu (120) više za 360%. Najveći broj stranaca predat je Crnoj Gori (378 ili 68,48%).
- Inspektori za strance su vršili inspeksijske kontrole boravka stranaca u fizičkim i pravnim licima koje pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljani, kontrole adresa stanovanja i promjene adrese stanovanja. **Tokom 2017. godine planski i ciljano je izvršeno ukupno 7.576 kontrola** od strane inspektora za strance, što je uvećanje od 9,63% u odnosu na 2016. godinu kada je izvršeno 6.910 kontrola.
- U skladu sa Zakonom o strancima tokom 2017. godine preduzete **su mjere u 2.211 slučajeva** i to: donešeno je 108 rješenja o otkazu bezvznog boravka, 174 rješenja o otkazu privremenog boravka, 66 rješenja o otkazu stalnog boravka, 34 rješenja o otkazu bezvznog boravka sa izrečenom mjerom protjerivanja, 4 rješenja o otkazu privremenog boravka s izrečenom mjerom protjerivanja, 927 rješenja o protjerivanju stranaca iz BiH, donešen je 1 zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je za 897 lica rješenjem određena mjera stavljanja pod nadzor (**od čega je 860 lica smješteno u Imigracioni centar, 9 lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta, dok je 28 lica smješteno pod nadzor u druge ustanove (sigurne kuće i sl).**
- Prikupljena saznanja i informacije su analizirane i procjenjene od strane službenika Službe za poslove sa strancima **što je rezultiralo izradom 66 operativnih informacija** koje su blagovremeno dostavljene u nadležnost i postupanje Tužilaštvu BiH, OSA-i, SIPA-i, Graničnoj policiji, entitetskim MUP-a i drugim agencijama na dalju nadležnost i postupanje i bile su od velikog značaja u otkrivanju i procesuiranju počinilaca krivičnih djela.

U oblasti kriminaliteta:

- U toku 2017. godine, **Granična policija BiH** je na graničnim prelazima u graničnom pojasu i u unutrašnjosti BiH evidentirala, **341** krivično djelo (2016. - 296). Nadležnim tužilaštvima u BiH dostavljeno je **328** službenih izvještaja (2016. – 257). Za navedena krivična djela osumnjičeno je **454** lica (2016. -351). Slobode su lišena **152** lica (2016. - 78).
- Ukupan broj registriranih **krivičnih djela u Bosni i Hercegovini u 2017. godini (27.016) je manji za 7,41% u odnosu na 2016. godinu (29.179)**. Sve ovo ukazuje na to da se bazična sigurnost u Bosni i Hercegovini stabilizuje i pored niza sigurnosnih izazova i rizika, za koje treba naći prave mjere i odgovore, kao i činjenice da se policija susreće sa sve složenijim krivičnim djelima.
- Kao značajan činilac u sprečavanju i otkrivanju kriminaliteta jeste i koeficijent ukupne rasvijetljenosti krivičnih djela. Tako je u 2017. godini, u **Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske** koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosio je 81,8 % (77,8 % u 2016.), a po nepoznatom izvršiocu -63,6 NN % (59,7% u 2016.). U izvještajnom periodu 2017.godine na području **Federacije BiH** evidentirano je ukupno 16.922 krivičnih djela od čega po poznatom izvršiocu 8.015 (ili 47,36 %) i 8.907 (ili 52,63%) po NN izvršiocu. Angažovanjem policijskih službenika na

dokumentovanju, rasvjetljavanju i otkrivanju počinilaca krivičnih djela naknadno su rasvijetljena 4.143 krivična djela (ili 24,48 %). Ukupan broj otkrivenih krivičnih djela je 10.540 (ili **62,29%**). Riješenost krivičnih dijela u **Brčko Distriktu BiH** u 2017. godini iznosi 88% (2016. godine – 75%).

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) tokom 2017. godine**, u okviru istraga krivičnih djela, SIPA je nadležnim tužilaštvima podnijela: 95 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv ukupno 286 lica, od kojih je 269 fizičkih lica, 15 pravnih i dva NN lica, a u 2016. godini podneseno je 128 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, protiv ukupno 356 lica, od kojih je 325 fizičkih lica, 26 pravnih lica i pet NN lica; 18 dopuna izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv ukupno 80 lica, od kojih su 63 fizička lica i 17 pravnih lica, a u 2016. godine 16 dopuna izvještaja o postojanja osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, protiv 55 lica, od kojih su 54 fizička lica i jedno NN lice.
- U oblasti zakonitosti u radu, **na ovlaštene radnike policijskih agencija u BiH je u 2017. godini** su izvršena 113 napada (2016. godine - 128), što je za -11,7% manje nego prethodne godine.
- **SIPA je u 2017. godini sprovela 16 operativnih akcija** ili 33% manje u odnosu na 2016. godinu kada su sprovedene 24 operativne akcije.
- Evidentirana krivična djela **privrednog kriminala** su u porastu. U 2017. godini u Bosni i Hercegovini je registrovano 1.417 krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa iz oblasti poreza i carina, što je za 8,74% više nego u prethodnoj godini.
- U toku 2017. godine, policijske agencije BiH i u BiH su registrirale ukupno **685 krivičnih korupcijska djela, što u odnosu na prošlu godinu (675)**, predstavlja povećanje broja ovih krivičnih djela za 1,48%. **Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja te ovlaštenja u privredi preovladavaju kao najčešća korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini.** U 2017. godini registrirano je 267 takvih krivičnih djela (prethodne godine 227), što predstavlja 38,97,% svih korupcijskih krivičnih djela.
- Materijalna šteta nastala izvršenjem **KD privrednog kriminaliteta**, a prema izvještajima **Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA-e), Uprave za indirektno oporezivanje i MUP-a Republike Srpske**, na nivou Bosne i Hercegovine u 2017. godini iznosila je 120.300.467 KM (2016. godine 99.755.217 KM).
- U 2017. godini zabilježen je porast registriranih krivičnih djela u ovoj oblasti. Registrirano je 39 krivičnih djela u vezi sa **krijumčarenjem i trgovinom ljudima**, uključujući i navođenje na prostituciju, što u odnosu na 2016. godinu, kada je zabilježeno 33 ovakvih krivičnih djela, predstavlja rast od 18,18 %.
- Broj registriranih krivičnih djela (KD-a) **u vezi sa zloupotrebom droga u BiH** u 2017. godini (1.862) je u porastu u odnosu na 2016. godinu (1.487) za 25,21%. Prema podacima policijskih agencija i institucija, ova krivična djela počinilo je 2.129 osoba, što je za 35,77% počinitelja više nego prethodne godine. Najbrojnije krivično djelo (KD) je posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga, nakon kojeg slijedi neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga. U prvoj tabeli dat je pregled registriranih KD-a po sigurnosnim agencijama, a u drugoj po broju počinilaca.
- Prema podacima SIPA-e, Granične policije BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Službe za poslove sa strancima, Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i Policije Brčko Distrikta BiH, u Bosni i Hercegovini u 2017. godini **nije bilo terorističkih napada.**

- **SIPA je u 2017. godini**, podnijela je osam izvještaja protiv osam lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela terorizma i krivična djela koja se mogu dovesti u vezu sa terorizmom, a u 2016. godini podneseno je 20 izvještaja protiv 23 lica i dvije dopune izvještaja protiv dva lica.
- Prema raspoloživim podacima Finansijsko-obavještajnog odjeljenja SIPA-e, **kroz finansijski sistem Bosne i Hercegovine u legalne novčane tokove** ubačeno 10.275.546,00 KM nelegalno stečenog novca, dok je pričinjena materijalna šteta od prijavljenih krivičnih djela ukupno iznosila oko 2.000.000,00 KM, te stečena imovinska korist 8.935.546,00 KM, u 2016. godini kroz legalne novčane tokove ubačeno je 32.084.951,95 KM nelegalno stečenog novca, dok je pričinjena materijalna šteta od prijavljenih krivičnih djela ukupno iznosila 30.026.846 KM (pričinjena šteta za tri pravna lica na području BiH), te stečena imovinska korist u ukupnom iznosu od 28.955.624,70 KM.
- **SIPA** je podnijela šest izvještaja protiv šest lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela protiv integriteta BiH, a u 2016. godini 11 izvještaja protiv 13 lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica.
- Od ukupnog broja krivičnih djela (KD-a) registriranih u 2017. godini (27.016), 13.957 KD ili 51,66% odnosi se na **krivična djela protiv imovine**, što je manje nego 2016. godine. Zabilježeno je smanjenje broja krivičnih djela protiv imovine za 10,68% u odnosu na 2016. godinu (15.627). Smanjen je i broj izvršilaca ovih krivičnih djela za 7,3%.
- U 2017. godini, **u BiH je zabilježeno smanjenje krivičnih djela krađe (otuđenja) motornih vozila za -24%** u odnosu na 2016. godinu. U Federaciji BiH, u 2017. godini, izvršeno je 654 krivičnih djela otuđenja motornih vozila, što je manje za 243 djela (-27,09 %) u odnosu na uporedni period. U **Republici Srpskoj**, u 2017. godini, prijavljena su **123 krivična djela** koja se odnose na otuđenje motornih vozila (2016. godine 126), za -2,4% manje nego prethodne godine.
- **Registrirana razbojništva** su u 2017. godini smanjena na nivou Bosne i Hercegovine (757), za -17,2% u odnosu na 2016. godinu (915), a broj izvršilaca je također u padu za -4,83 %.
- U 2017. godini u BiH su u porastu **registrirana krivična djela razbojničke krađe** za 14,28%.
- U Bosni i Hercegovini je u 2017. godini registrirano za 3,42% više krivičnih djela **izazivanja opće opasnosti** nego u istom periodu prošle godine.
- Smanjen je broj registriranih krivičnih djela (KD) **iz oblasti ilegalnog posjedovanja i trgovine oružja** na nivou Bosne i Hercegovine u 2017. godini u odnosu na prethodnu godinu za – 14,40%.
- Krivično djelo izazivanje **nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti** u BiH (7) je u 2017. godini u blagom porastu za -16,66% u odnosu na 2016. godinu.
- U BiH je u 2017. godini povećan broj krivičnih djela (KD) **protiv polnog integriteta** (158) za -8,21% u odnosu na 2016. godinu. Smanjen je također i broj počinjenja krivičnog djela **silovanje** (25) za -7,4% (2016. 27), ali su u blagom porastu KD **iskorištavanje djece i malodobnih osoba za pornografiju** (2017.-15), (2016. -14).
- Na nivou BiH, u 2017. godini registrirano je smanjenje krivičnih djela **protiv života i tijela** (1.555) za -2,07% u odnosu na prethodnu godinu.

- U odnosu na prethodnu godinu, u 2017. godini došlo je na nivou BiH **do smanjenja broja ubistava** (38) za -11,62%, ali je broj ubistava u pokušaju (62) porastao je za 3,3%. U smanjenju na nivou BiH su krivična djela nanošenje teške tjelesne ozljede za -12% (2017. godine -462 KD a 2016.-525 KD), a u porastu su KD nanošenje lake tjelesne povrede za 4,38% (2017. godine -928 KD a 2016. -889 KD), te učestvovanje u tuči za 2,04% (2017.godine -50 KD a 2016.– 49 KD).
- **Stanje javnog reda i mira u Bosni i Hercegovini** je u padu u odnosu na isti period prošle godine. Smanjen je broj prekršaja za -10,90%. Najbrojnije su tuče, fizički napadi, vrijeđanje, svađe, nedolično ponašanje, sprečavanje pripadnika policije u obavljanju javnih funkcija, neovlaštena upotreba oružja, nasilničko ponašanje, ugrožavanje prijetnjom napada, prosjaćenje i dr.

Na osnovu bitnih pokazatelja, iznijetih kako u sažetku Informacije tako i u njenoj razradi, može se reći da se u toj namjeri uspjelo te da je stanje sigurnosti u BiH u 2017. godini, bilo na zadovoljavajućem nivou.

Sigurnosni izazovi i rizici u periodu 2017. - 2018. godina

Sigurnosni izazovi s kojima se susreće Bosna i Hercegovina moraju se razmotriti u širem kontekstu globalnih, regionalnih i unutrašnjih zbivanja. Trendovi i događaji za koje se čini da su daleko, mogu uticati i na našu sigurnost, katkad na potpuno neočekivan način. Neki od tredova u kojima se sigurnost Bosne i Hercegovine mora ispitati, uključuju više izazova:

Globalni izazovi: Sigurnosni izazovi s kojima se Bosna i Hercegovina susreće, moraju se razmotriti u kontekstu **sveukupnih odnosa globalnog okruženja**. Izazovi što ih donose aktuelna globalna kretanja, uveliko su posljedica rastućih razlika u nivou ekonomskog i društvenog razvoja, između bogatog i siromašnog dijela svijeta i **rastuće dužničke krize u svijetu, međunarodnog terorizma u svim njegovim pojavnim oblicima**, stalnog ugrožavanja životne sredine, nekontrolisane proizvodnje i prodaje naoružanja, intenziviranja prisilnih migracija, koje su posljedica oružanih sukoba, negativnih ekonomskih i društvenih kretanja u nekim zemljama Sjeverne Afrike i Bliskog Istoka ili su rezultat političkih pritisaka u nekim tranzicijskim zemljama u geostrateškoj borbi velikih sila za prevlast. Tu su i izazovi povezani s raznim oblicima međunarodnog organiziranog kriminala, koji potiču trajnu socijalnu i ekonomsku nestabilnost u pojedinim državama regije, odnosno zemalja u okruženju, što se reflektira i na Bosnu i Hercegovinu.

Regionalni izazovi: Svi izazovi na globalnoj razini mogu indirektno ili direktno uticati na stabilnost u regiji Jugoistočne Evrope. Poseban izazov s kojim se susreće Jugoistočna Evropa kao cjelina, jeste ekonomska i politička nestabilnost kao rezultat raznih finansijskih i političkih pritisaka velikih sila. Prema geostrateškom položaju, područje Jugoistočne Evrope nalazi se na važnim trgovačkim putevima između Evrope i Azije. To su istovremeno i putevi nezakonite trgovine oružjem, narkoticima, te bijelim robljem, a mogu biti korišteni i za tranzit terorističkih skupina i sredstava za izvođenje terorističkih akcija. Regija je u posljednjem desetljeću dvadesetog vijeka bila poprište mnogih sukoba, koji su ostavili ekonomske, psihološke, socijalne i druge posljedice.

Unutrašnji izazovi: Bosna i Hercegovina je država opterećena određenim unutrašnjim problemima političke prirode, koji su ozbiljna opasnost za socijalnu, političku, sigurnosnu i svaku drugu stabilnost zemlje. Neki od unutrašnjih izazova su:

1. **Nova tendencija:** Može se zaključiti da migrantska kriza na teritoriji Bosne i Hercegovine tokom 2017/2018. godine neće biti zaustavljena, jer ovo nije problem koji je moguće u kratkom vremenskom periodu riješiti. **Migracije su duboko povezane s politikama o ekonomiji, trgovini, obrazovanju i zapošljavanju i vrlo su osjetljivo i političko i socijalno pitanje.** Na

migraciona kretanja, osim oružanih sukoba u svijetu, u budućnosti bi sve više mogle uticati i sve izraženije klimatske promjene u različitim dijelovima zemljine kugle.

2. Pitanje sigurnosti na regionalnom i globalnom planu, prije svega u **domenu borbe protiv terorizma u svim njegovim pojavnim oblicima**. Teroristički napadi mogu se očekivati svugdje. Evidentna je visoka indoktrinacija terorista, prije svega putem društvenih mreža, ali i njihova organizovanost putem tih istih mreža.
3. Poseban prioritet agencija za provođenje zakona u narednom periodu bit će usmjeren na borbu protiv privrednog kriminaliteta i korupcije, aktuelni problemi vezano za sumnjivo kreditiranje poreznih dugovanja pojedinih privatnih firmi, te ratne i sumnjive poratne privatizacije; pranje novca kroz „investicije“ i postojanje druge protivzakonito stečene imovine.
4. Postojanje mreže organiziranog kriminala, uključujući i prekogranični. Relativno brzo obnavljanje neutralisanih mreža, posebno „profitabilnih“ oblika kriminala: preprodaja ukradenih vozila, trgovina ljudima, krivična djela vezana za posjedovanje i rasturanje narkotika, i sl. Suočavamo se i sa novim vrstama sintetičkih droga koje nisu dosad bile na bh. „tržištu“.
5. Visoka stopa nezaposlenosti, koja doprinosi povećanju općeg siromaštva i društvenog raslojavanja, koja se manifestuje i kroz javno protestovanje i drugo ispoljavanje nezadovoljstva građana. Ne treba zanemariti ni javljanje straha i očajanja zbog egzistencijalne ugroženosti, kao ni pojedinačno ispoljavanje nasilnog ekstremizma u okviru takvih protesta.
6. Postojanje onih vidova ekstremizma koji imaju za cilj ugrožavanje teritorijalnog integriteta Bosne i Hercegovine, izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti, slobode i prava čovjeka i građanina, uznemirenost građana, te sprečavanje povratka izbjeglica i raseljenih lica.
7. Znatno je smanjeno djelovanje ekstremistia koji vrbuju „dobrovoljce“ za odlazak na strana ratišta i njihovo pristupanje jedinicama ISIL-a, te je sada prisutan problem povratka tih indoktriniranih „dobrovoljaca“ u Bosnu i Hercegovinu. Posebno važan je projekat deradikalizacije i potreba rada sa osobama koje su već osuđene za terorizam, kako bi odbacili radikalne ideje, a time i prestali predstavljati sigurnosnu prijetnju. Tu su napravljeni prvi iskoraci i u narednom periodu predstoji ozbiljan posao na deradikalizaciji i odvraćanju, posebno mladih ljudi od radikalizma i ekstremizma.
8. Brojni ekološki izazovi i problemi, povezani sa sistemskom korupcijom.

Kada je riječ o konkretizaciji prioriteta, vezanih za aktuelno sigurnosno stanje u Bosni i Hercegovini, lista sigurnosnih pitanja-prioriteta je također, usklađena sa postojećom procjenom prijetnji organizovanog kriminala za regiju Jugoistočne Evrope (OCTA SEE), s naglaskom na organiziranu i međunarodnu dimenziju krivičnih djela od interesa za BiH.

I GRANIČNA SIGURNOST

1. Zaštita međunarodnih granica, unutrašnjih graničnih prelaza i regulisanje prometa na graničnim prelazima, readmisija, azil i migracije

Promet osoba preko državne granice

Tokom 2017. godine registrovan je prelazak 48.846.832 lica preko državne granice, od čega na ulazu 24.670.810 i na izlazu 24.176.022 lica. U odnosu na 2016. godinu (46.285.120) promet lica preko državne granice povećan je za 2.561.712 lica ili 5,53%.

U toku 2017. godine evidentiran je prelazak državne granice (ulaz i izlaz) 19.671.930 transportnih sredstava, što je u odnosu na 2016. godinu (18.403.104) povećanje za 1.268.826 ili 6,89%.

Otkrivene osobe sa potraga

U izvještajnom razdoblju evidentirano je **3.756 prelazaka** ili pokušaja prelaska preko državne granice za **1.726 lica** kojima su od strane nadležnih organa raspisane potjernice, raspisi o traganju, mjere zabrane prelaska državne granice, sigurnosno interesantnih lica, lica o kojima je potrebno dostaviti informaciju o prelasku državne granice i ostale potrage. U odnosu na 2016. godinu broj evidentiranih prelazaka državne granice predmetnih lica **veći je za 471 ili 14,34%** (3.285), dok je broj lica **veći za 275 ili 18,95%**, (1.451).

Pregled identificiranih lica kroz potražnu djelatnost u bazama podataka Granične policije BiH:

Lica pronađena po potragama sudova INTERPOL-a i drugih nadležnih organa			WATCH lista	Zabrana prelaska, info o prelasku i dr.	UKUPNO
aktivne potrage	obustavljene potrage	ukupno			
665	327	992	178	556	1.726

Po osnovu raspisa i potraga nadležnih sudsko-policijskih organa BiH prilikom granične kontrole identifikovano je **547 lica** za koja je utvrđeno da su potrage aktivne što je u odnosu na 2016 (477) **povećanje za 70 ili 14,68%**. Na osnovu raspisanih potjernica po zahtjevu INTERPOL-a Sarajevo pronađeno je **118 lica** za kojima je potjernica bila aktivna što je u odnosu na 2016. (104) **više za 14 ili 13,46%**.

Od ukupnog broja identificiranih lica za kojima su potrage/potjernice u trenutku kontrole bile aktivne u bazama Granične policije BiH, **327 ili 32,96% u međuvremeno je obustavljeno**, a da informacija o tome nije blagovremeno dostavljena Graničnoj policiji BiH.

Po osnovu tzv. „watch liste“ evidentiran je prelazak državne granice **178 lica**. O prelascima državne granice kao i drugim sigurnosnim informacijama za navedena lica, obavještene su agencije koje su tražile informiranje.

Evidentirano je **157 lica** sa mjerom informisanja zbog kriminalne prošlosti. Na osnovu zaprimljenih zahtjeva o izrečenim mjerama zabrane prelaska državne granice identificirana je **163 lica** o čemu su obavješteni organi koji su izrekli zabranu. Na osnovu zahtjeva Ministarstva sigurnosti, Sektora za azil, evidentirano je **27 lica** koja su u statusu tražitelja azila, odnosno imaju izbjeglički status u BiH, te su za sve slučajeve dostavljene informacije navedenom organu. Na osnovu zahtjeva bivše Komisije za reviziju državljanstva BiH i Sektora za državljanstva Ministarstva civilnih poslova (MCP) registrirano je **20 lica**.

Pored navedenog po drugim osnovama u skladu sa zahtjevima nadležnih organa u BiH evidentirano je **189** lica.

Osobe predate nadležnim organima

Nadležnim organima predato je 910 stranih državljana, za 160,74% više u odnosu na prethodnu godinu kada je predato 349 lica. Službi za poslove sa strancima BiH predato je 824 lica, Upravi za indirektno oporezivanje 6 lica i ostalim organima 80 lica.

Razlozi za predaju stranih državljana	2017.	udio (%)	2016.	+/- (%)
Prekoračenje ili ilegalan boravak	823	90,44	251	227,89
Uhapšeni po potragama	81	8,90	80	1,25
Carinski prekršaj	6	0,66	18	-66,67
Ukupno	910	100,00	349	160,74

Ilegalni prelasci BiH granice, broj otkrivenih lanaca odnosno organizatora krijumčara ljudi

U ilegalnom prelasku državne granice u 2017. godini otkriveno je **766** lica što je više za **548** ili **251,38%** u odnosu na 2016. godinu (218). Od ukupnog broja, 607 lica je otkriveno prilikom ilegalnog ulaska u BiH, dok je prilikom ilegalnog izlaska iz BiH otkriveno 159 lica. Pregled lica otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice kao i u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice sa uporednim podacima:

ILEGALNI/NEZAKONITI PRELASCI DRŽAVNE GRANICE										
Granica sa	2017.	2016.	+/- (%)	udio u 2017. (%)	u BiH	udio (%)	iz BiH	udio (%)	na GP	van GP
Hrvatska	209	115	81,74	27,28	56	7,31	153	19,97	17	192
Crna Gora	299	47	536,17	39,03	299	39,03	0	0,00	9	290
Srbija	230	41	460,98	30,03	226	29,50	4	0,52	84	146
Pomorski promet	0	0	/	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0
Vazdušni promet	28	15	86,67	3,66	26	3,39	2	0,26	28	0
Ukupno	766	218	251,38	100,00	607	79,24	159	20,76	138	628

Na graničnim prijelazima otkriveno je **138** lica (na ulazu 121 + na izlazu 17), a van graničnog prijelaza **628** lica (na ulazu 486 + na izlazu 142). Lica otkrivena u ilegalnom prelasku državne granice imala su državljanstvo 34 zemalje i 1 lice bez državljanstva.

Redni broj	Državljanstvo	Broj lica	Na GP	Ulaz	Izlaz	Van GP	Ulaz	Izlaz
1.	Pakistan	119	38	38	0	81	75	6
2.	Alžir	117	2	2	0	115	98	17
3.	Afganistan	86	45	45	0	41	34	7
4.	Turska	82	23	15	8	59	5	54
5.	Sirija	62	1	1	0	61	60	1
6.	Libija	51	6	6	0	45	34	11
7.	Nosioci PI R Kosovo	44	3	0	3	41	30	11
8.	Maroko	43	1	1	0	42	36	6
9.	BiH	39	5	2	3	34	25	9
10.	Iran	20	0	0	0	20	11	9
11.	R. Srbija	20	0	0	0	20	16	4
12.	Albanija	13	1	0	1	12	11	1
13.	Kuba	9	0	0	0	9	9	0
14.	Palestina	8	2	2	0	6	6	0
15.	Irak	7	1	1	0	6	4	2
16.	Češka	6	0	0	0	6	6	0
17.	Komorska Ostrva	6	0	0	0	6	6	0
18.	Nepal	5	0	0	0	5	5	0
19.	Indija	4	2	2	0	2	0	2
20.	Armenija	3	0	0	0	3	3	0
21.	Kuvajt	3	3	3	0	0	0	0
22.	R. Hrvatska	3	1	1	0	2	2	0
23.	Šri Lanka	2	0	0	0	2	0	2
24.	Slovenija	2	0	0	0	2	2	0
25.	Bangladeš	2	0	0	0	2	2	0
26.	Italija	1	0	0	0	1	1	0
27.	Francuska	1	1	1	0	0	0	0
28.	Švedska	1	1	0	1	0	0	0
29.	Poljska	1	1	1	0	0	0	0
30.	Kongo	1	1	0	1	0	0	0
31.	Tunis	1	0	0	0	1	1	0
32.	Rusija	1	0	0	0	1	1	0
33.	Makedonija	1	0	0	0	1	1	0
34.	Crna Gora	1	0	0	0	1	1	0
35.	Lice bez državljanstva	1	0	0	0	1	1	0
	Ukupno	766	138	121	17	628	486	142

Osobe koje su zatražile azil na granici ili u graničnom pojasu, ili imaju izbjeglički status

U izvještajnom periodu evidentirano je **15** lica koji su izrazili namjeru podnošenja zahtjeva za azil. **Jedan** državljani Pakistana i **tri** Ruske Federacija na Međunarodnom aerodromu Sarajevo, **jedan** državljani Ruske Federacija i **četiri** Pakistana u zoni odgovornosti JGP Bijeljina, **dva** državljana Sirije u graničnom pojasu JGP Višegrad, te **dva** državljana Afganistana i **dva** Irana u graničnom pojasu JGP Izačić. Lica su na dalje postupanje predata organizacionim jedinicama Službe za poslove sa strancima.

Deportirane osobe iz Bosne i Hercegovine

Evidentirano je **229** stranih državljana (2016. – **68**) koji su deportovani iz Bosne i Hercegovine. Razlozi zbog kojih su strani državljani deportovani iz Bosne i Hercegovine:

- ilegalan boravak u BiH.....	182	strana državljana ili	79,48%
- izvršenje KD.....	10	stranih državljana ili	4,37%
- ostali razlozi.....	37	stranih državljana ili	16,16%

Stranci deportovani iz BiH su državljani:

Alžir.....	22	Kuba.....	5	Hrvatska.....	4	Šri Lanka.....	4
Nos PI R.Kosovo....	20	Sirija.....	5	Libija.....	1	Turska.....	3
Maroko.....	7	Makedonija.....	1	Srbija.....	57	Indija.....	2
Avganistan.....	54	Irak.....	1	Pakistan.....	19	Tunis.....	2
Albanija.....	5	Iran.....	11	Komori.....	6		

Evidentirano je **1.199** stranih državljana, koji su samostalno napustili teritoriju BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje (2016. – **815**).

Razlozi zbog kojih su strani državljani samostalno napustili BiH:

- rješenje o protjerivanju.....	841	ili	70,14%
- otkazan bezvizni režim.....	328	ili	27,36%
- otkazan privremeni boravak.....	25	ili	2,09%
- otkaz boravka sa protjerivanjem.....	5	ili	0,42%

Strani državljani koji su samostalno napustili BiH imali su državljanstvo 62 zemlje, 190 lica sa putnom ispravom Republike Kosovo i jedno lice nepoznatog državljanstva:

Turska.....	269	Sirija.....	11	Italija.....	5	Francuska.....	2	Gana.....	1
Srbija.....	211	SAD.....	11	Filipini.....	4	Grčka.....	2	Gruzija.....	1
Nos PI R.Kosovo....	190	Maroko.....	10	Indija.....	4	Kamerun.....	2	Izrael.....	1
Albanija.....	92	Slovenija.....	10	Kuba.....	4	Koreja.....	2	Kolumbija.....	1
Alžir.....	60	Irak.....	8	Liban.....	4	Palestina.....	2	Letonija.....	1
Crna Gora.....	46	Jordan.....	8	Bangladeš.....	3	Tunis.....	2	Mađarska.....	1
S. Arabija.....	34	Egipat	7	Bugarska.....	3	UAE.....	2	Ob.Slonovače....	1
Hrvatska.....	30	Iran.....	7	Indonezija.....	3	Azerbejdžan..	1	Slovačka.....	1
Libija.....	24	Mongolija.....	7	Jermen.....	3	Bahrein.....	1	Sudan.....	1
Makedonija.....	20	Ruska Fed.....	7	Meksiko.....	3	Belgija.....	1	Španija.....	1
Rumunija.....	20	V Britanija.....	7	Poljska.....	3	Bez državlj.....	1	Švicarska.....	1
Pakistan.....	13	Kina.....	6	Avganistan.....	2	Danska.....	1	Ukrajina.....	1
Njemačka.....	11	Austrija.....	5	Češka.....	2	Džibuti.....	1		

Najveći broj lica su državljani susjednih zemalja (23,94%), državljani Turske (22,44%), nosioci PI Kosova (15,84%) i državljani Albanije (7,67%).

U izvještajnom razdoblju evidentirano je ukupno **1.428** stranih državljana koji su deportovani iz BiH ili su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje (2016. – **883**).

Vozila vraćena prilikom pokušaja ulaska/izlaska u/iz Bosne i Hercegovine, uz navođenje razloga

Broj transportnih sredstava kojima nije dozvoljen prelazak državne granice u 2017. godine iznosi **6.638** što je **smanjenje** za **247** ili **3,59%**, u odnosu na 2016. godinu kada je evidentirano **4.858** transportnih sredstava. Broj transportnih sredstava kojima nije dozvoljen **ulaz** u BiH je **6.178** ili **93,07%**, a **izlaz** nije dozvoljen u **460** slučajeva ili **6,92%** od broja vozila kojima nije dozvoljen prelazak državne granice.

Transportna sredstva kojima nije dozvoljen prelazak državne granice prema granici:

Granica sa	2017.	Udio (%)	Vraćena TS na	
			ulazu	izlazu
Hrvatska	4.527	68,20	4.150	377
Srbija	962	14,49	891	71
Crna Gora	1.149	17,31	1.137	12
Ukupno	6.638	100,00	6.178	460

Razlozi odbijanja prelaska granice transportnim sredstvima su:

Razlog vraćanja	Ulaz	Izlaz	Ukupno	Udio (%)
Neposjedovanje zelenog kartona ili odgovarajućeg osiguranja	4.525	2	4.527	68,20
Neposjed. važeće dokumentacije o vozilu ili zapisnika o oštećenju m/v	1.142	71	1.213	18,27
Neposjed. dokumen. za obavljanje prijevoza roba i putnika u međ. saobraćaju	199	59	258	3,89
Drugi razlozi	312	328	640	9,64
Ukupno	6.178	460	6.638	100,00

Izdate vize na graničnim prijelazima

Tokom 2017. godine na graničnim prelazima izdato je **57** viza (2016. – 66), **53** vize na mgp Aerodrom Sarajevo i **4** na mgp Rača. Vize su izdate državljanima 28 zemalja:

Peru.....	7	Tadžikistan.....	2	Alžir.....	1	Maroko.....	1
Armenija.....	7	R. Namibija.....	2	Mauritanija.....	1	Bangladeš.....	1
Irak.....	6	Kirgistan.....	2	Kamerun.....	1	Azerbejdžan.....	1
Kazahstan.....	5	Filipini.....	2	Trinidad i Tobago..	1	Zambija.....	1
Ruanda.....	3	Libija.....	1	Južni Sudan.....	1	Kongo.....	1
Kenija.....	2	Palestina.....	1	Nigerija.....	1	Burundi.....	1
Uganda.....	2	Egipat.....	1	Zimbabve.....	1	Etiopija.....	1

Evidentirano je **14** slučajeva poništavanja vize državljanima Bangladeša.

Readmisija/admisija - prihvata osoba po sporazumima

U skladu sa potpisanim međunarodnim Sporazumima o readmisiji-admisiji lica prihvaćena su **293** strana državljana, **više** za **146,22%** u odnosu na 2016. godinu (**119**). Po Sporazumu sa Republikom Hrvatskom prihvaćeno je 290 stranih državljana, sa Crnom Gorom jedan državljanin Republike Srbije, sa Republikom Srbijom jedan državljan Crne Gore i na Međunarodnom aerodromu Sarajevo jedan državljan Crne Gore.

Izvršena je readmisija iz BiH **552** strana državljana, u odnosu na 2016. godinu (**120**) **više** za **360%**. Najveći broj stranaca predat je Crnoj Gori (**378** ili **68,48%**).

Ulazak državljana zemalja visokog migracijskog rizika

Evidentirani broj prelazaka lica iz zemalja visokog migracijskog rizika preko državne granice u 2017. godini iznosi **385.164** lica, što je **povećanje** za **56.266** lica ili **17,11%** u odnosu na 2016. godinu (**328.898**). U BiH je ušlo **200.198**, a izašlo **184.966** državljana zemalja visokog migracijskog rizika što predstavlja pozitivnu razliku od **15.232** lica.

U odnosu na 2016. godinu evidentirano je da je broj ulazaka u BiH lica iz zemalja visokog migracijskog rizika u **2017. povećan** za **27.782** lica ili **16,11%**, a broj evidentiranih izlazaka iz BiH ovih lica povećan je za **28.484** lica ili **18,20%**. Najveća pozitivna razlika ulaz/izlaz evidentirana je kod državljana Turske (**7.399**), Kine (**3.743**), Albanije (**3.257**) i Indije (**653**), negativna razlika zabilježena je kod državljana Nosioca putne isprave sa oznakom R.Kosovo (-123) i Afganistana (-34).

Odbijeni ulasci strancima u Bosnu i Hercegovinu, uz navođenje razloga

Tokom 2017. godine registrirano je **2.313** stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u Bosnu i Hercegovinu na osnovu člana 24. u vezi sa članom 19. Zakona o strancima. U odnosu na 2016. godinu (**2.243**), broj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u Bosnu i Hercegovinu **povećan** je za **70 lica** ili **3,12%**. U izvještajnom razdoblju ulazak je odbijen za državljane iz **77** zemalja i 1 lice nepoznatog državljanstva.

Pregled odbijenih ulazaka prema granici:

Granica sa	Odbijeni ulazi u BiH			
	2017.	2016.	+/- (%)	Udio %
Hrvatskom	1324	1.443	-8,25	57,24
Crnom Gorom	222	235	-5,53	9,60
Srbijom	230	151	52,32	9,94
Vazdušni promet	537	414	29,71	23,94
Vodeni promet	0	0	0	0
Ukupno	2.313	2.243	3,12	100,00

Odbijeni ulasci po razlozima:

Neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorije BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom	915	39,56
Neposjedovanje važeće putne isprave	772	33,38
Nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka	416	17,99
Neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu	119	5,14
Izrečene mjere protjerivanja, otkaza boravka ili zabrana ulaska na teritoriju BiH	33	1,43
Prijetnja bezbjednosti BiH, javnom poretku, javnom redu i miru, javnom zdravlju u BiH ili međunarodnim odnosima	15	0,65
Lice je već provelo na teritoriji BiH 90 dana u periodu od šest mjeseci, računajući od dana prvog ulaska, a radi se o državljaninu zemlje bezviznog režima	9	0,39
Lice se vodi u evidencijama kod nadležnog organa kao prestupnik	8	0,35
Postoje osnovi sumnje da će obavljati onu vrstu poslova za koju je potrebna radna dozvola,	5	0,22
Maloljetnici	5	0,22
Prilikom pokušaja ulaska u BiH predoči krivotvorenu putnu ispravu	10	0,43
Neposjedovanje ulazne vize susjedne države u koju putuje	3	0,13
Da je već proveo na teritoriji BiH vrijeme dozvoljenog boravka propisano međunarodnim ugovorom čija je BiH ugovorena strana	3	0,13
UKUPNO	2.313	100,00

Aktivnosti Službe za poslove sa strancima u otkrivanju i sprečavanju neregularnih migracija

Inspektori za strance su vršili inspekcijske kontrole boravka stranaca u fizičkim i pravnim licima koje pružaju usluge smještaja, turističkim agencijama, obrazovnim institucijama, preduzećima i institucijama u kojima rade stranci po osnovu izdate radne dozvole, preduzećima u kojima su osnivači strani državljani, kontrole adresa stanovanja i promjene adrese stanovanja. Tokom 2017. godine planski i ciljano je izvršeno ukupno **7.576 kontrola** od strane inspektora za strance, što je **uvećanje od 9,63%** u odnosu na 2016. godinu kada je izvršeno 6.910 kontrola.

U ovom izvještajnom periodu inspektori za strance su izvršili ukupno **15.386 operativnih provjera** (17.930 operativnih provjera je izvršeno tokom 2016. godine, odnosno **umanjenje od 14,19%**) i tom prilikom su u određenim predmetima utvrđene činjenice da se radi o pokušaju neregularnih migracija u **186 slučajeva** (tokom 2016. godine u 356 slučajeva utvrđeno je da se radi o pokušaju neregularnih migracija, odnosno **umanjenje od 47,75%**). Naime, **83** nepravilnosti je otkriveno tokom utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka, odobrenja stalnog boravka rezultirale odbijanjem zahtjeva za odobrenje/produženje privremenog boravka, te **103** nepravilnosti su utvrđene tokom procjene postojanja osnovanosti podnesenih zahtjeva za ovjeru pozitivnog pisma.

Kao rezultat taktičke procjene Terenskih centara o mogućim neregularnostima i zloupotrebama već odobrenih privremenih i stalnih boravaka, vršene su ponovne nenajavljene kontrole od strane inspektora za strance, posebno privremenih boravaka po osnovu braka sa državljanima Bosne i Hercegovine i obrazovanja, kao i stalnih boravaka koje su do sada dale značajne rezultate.

Naime, tokom ovog izvještajnog perioda od strane inspektora za strance **izvršeno je 1.790** ciljanih inspeksijskih kontrola stranaca sa odobrenim boravkom (što predstavlja **umanjenje od 11,39 %** u odnosu na prethodnu godinu) prilikom čega su utvrđene **253** nepravilnosti (**umanjenje u visini od 35,29 %** u odnosu na prethodnu godinu). Tokom 2016. godine izvršeno je 2.020 inspeksijskih kontrola prilikom čega je utvrđena 391 nepravilnost.

U skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca **tokom 2017. godine preduzete su mjere u 2.211 slučajeva** i to: donešeno je **108** rješenja o otkazu bezviznog boravka, **174** rješenja o otkazu privremenog boravka, **66** rješenja o otkazu stalnog boravka, **34** rješenja o otkazu bezviznog boravka sa izrečenom mjerom protjerivanja, **4** rješenja o otkazu privremenog boravka s izrečenom mjerom protjerivanja, **927** rješenja o protjerivanju stranaca iz BiH, donešen je **1** zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je za **897** lica rješenjem određena mjera stavljanja pod nadzor (od čega je **860** lica smješteno u Imigracioni centar, **9** lica smještena pod nadzor u mjestu boravišta, dok je **28** lica smješteno pod nadzor u druge ustanove (sigurne kuće i sl).

Prikupljena saznanja i informacije su analizirane i procjenjene od strane službenika Službe za poslove sa strancima **što je rezultiralo izradom 66 operativnih informacija** koje su blagovremeno dostavljene u nadležnost i postupanje Tužilaštvu BiH, OSA-i, SIPA-i, Graničnoj policiji, entitetskim MUP-a i drugim agencijama na dalju nadležnost i postupanje i bile su od velikog značaja u otkrivanju i procesuiranju počinilaca krivičnih djela.

Također, nadograđena je saradnja Službe s institucijama na području BiH iz segmenta kretanja i boravka stranaca i razmjene informacija koje su korištene za preduzimanje mjera i aktivnosti iz nadležnosti bilo koje sigurnosne agencije na području BiH. **U periodu od januara do decembra 2017. godine ostvarena je službena saradnja u 15.101 slučaju, što je uvećanje od 24,75%,** dok je tokom 2016. godine službena saradnja ostvarena u 12.105 slučajeva.

Tokom ovog izvještajnog perioda Služba za poslove sa strancima je na osnovu zahtjeva DKP-a BiH i Granične policije BiH u postupcima izdavanja viza stranim državljanima izvršila **30.474** provjere u bazi „ROS“-a i drugim raspoloživim bazama podataka, što je **uvećanje od 32,66 %** u odnosu na 2016. godinu kada su izvršene **22.972** provjere.

Služba za poslove sa strancima je postupajući po zahtjevima DKP-a u određenim slučajevima izrazila sumnju da bi se moglo raditi o neregularnim migracijama, zbog čega su od strane inspektora za strance vršene dodatne operativne provjere na terenu sa ciljem utvrđivanja osnovanosti podnesenih zahtjeva. U vezi sa naprijed navedenim od strane Službe za poslove sa strancima su tokom ovog izvještajnog perioda izvršene provjere za **646** lica, što je **uvećanje za 32,65%** u odnosu na 2016. godinu kada su izvršene provjere za 487 lica. Prilikom vršenja naprijed navedenih provjera na terenu od strane inspektora za strance u više slučajeva je utvrđeno da strani državljani nemaju rezervisan smještaj, odnosno uplaćen smještaj ili turističko putovanje koje je u skladu sa Zakonskim uslovima za izdavanje vize.

O svim utvrđenim činjenicama i prikupljenim saznanjima pravovremeno su upoznata DKP-a BiH, kako bi isti mogli raspolagati svim činjenicama u momentu donošenja odluke, što je rezultiralo određenim brojem odbijenih zahtjeva za izdavanje viza. **Ovakvim pristupom u vršenju svih neophodnih provjera prije izdavanja vize, od strane Službe utvrđene su nepravilnosti za 70 lica kojima nisu izdate vize, što je umanjenje od 28.57%** u odnosu na 2016. godinu tokom koje su utvrđene nepravilnosti za 98 lica.

U cilju efikasnijeg upravljanja migracijama kao i zaštite bezbjedonosnog sistema Bosne i Hercegovine, Služba je o svim utvrđenim činjenicama i prikupljenim saznanjima o pokušajima zloupotrebe putovanja kontinuirano informisala Ministarstvo inostranih poslova BiH radi blagovremenog upoznavanja DKP-a BiH i preduzimanja mjera na sprečavanju ilegalnih migracija.

U ovom izvještajnom periodu, Služba je postupajući po zahtjevima Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva uprave i lokalne samouprave RS i Ministarstva civilnih poslova BiH, u postupku prijema stranih državljana u državljanstvo BiH, nakon izvršenih provjera kroz bazu „ROS“ dostavila **731 informaciju (što predstavlja porast vrijednosti u visini od 10,93 %** u odnosu na prethodnu godinu) o činjenicama iz službene evidencije i to **422 FMUP-a, 289 MULS RS i 20** Ministarstvu civilnih poslova BiH. U istom periodu tokom 2016. godine izvršeno je 659 provjera na osnovu zahtjeva nadležnih organa prilikom postupka prijema stranih državljana u državljanstvo BiH, od čega 311 na zahtjev MULS RS, 332 na zahtjev FMUP i 16 na zahtjev Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Služba je po zahtjevima DKP-a BiH i Terenskih centara, od **Obavještajno sigurnosne agencije (OSA) i drugih sigurnosnih agencija zatražila 2.710 sigurnosnih provjera za 3.670 stranih državljana** u postupcima ovjere pozivnih pisama, izdavanja viza, te odobrenja/produženja privremenog i odobrenja stalnog boravka, sve s ciljem davanja doprinosa zaštiti ukupnog sigurnosnog sistema BiH, kao i borbi protiv terorizma i svih vidova neregularnih migracija, što predstavlja **rast vrijednosti u visini od 15,12 %**, u odnosu na 2016. godinu, tokom koje su zatražene 2.354 provjere za 3.351 lice.

U evidenciju „Registar određenih stranaca – ROS“, Služba je tokom ovog izvještajnog perioda izvršila unos **1.517 informacija za strane državljane**, što je **rast vrijednosti od 22,93%** u odnosu na 2016. godinu kada je izvršen unos za 1.234 informacije za strane državljane, koje su od velikog značaja za njen rad, kao i za saradnju s Graničnom policijom BiH i Ministarstvom vanjskih poslova BiH. Prikupljene informacije u bazi ROS-a mogu uticati na rješavanje zahtjeva za ovjeru pozivnih pisama, izdavanje viza, prelazaka državne granice, odobravanja boravaka na teritoriju BiH, donošenje odluka po službenoj dužnosti i rješavanja drugih statusnih pitanja stranih državljana.

Kada je u pitanju rješavanje statusnih pitanja stranih državljana procijenjenih kao prijetnja po nacionalnu sigurnost BiH, Služba je od drugih nadležnih sigurnosnih institucija zaprimila informaciju za **21 sigurnosno interesantnog stranog državljanina**. Od **21 sigurnosno interesantnog stranog državljanina**, Služba je tokom 2017. godine preduzimanjem radnji iz svojih nadležnosti i pojačanih aktivnosti kontrole kretanja i boravka stranaca u BiH, pronašla, procesuirala i izrekla mjere protjerivanja za 5 stranih državljana, koji predstavljaju prijetnju javnom poretku i sigurnosti BiH, dok se ostala lica nisu nalazila na teritoriju BiH.

Tokom 2017. godine u Imigracioni centar Službe za poslove sa strancima prema knjizi evidencije prijema pod nadzor je stavljeno **860 lica od kojih 41 mlmb. stranaca u pratnji, što je uvećanje od 176,53%** u odnosu na 2016. godinu kada je pod nadzor smješteno 311 od čega 37 mlmb stranih državljana. U izvještajnom periodu ostvareno je ukupno **13.558** korisničkih dana u Imigracionom centru.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- Tokom 2017. godine, naročito na području mjesne nadležnosti koje pokrivaju terenski centri Trebinje, Bijeljina i Istočno Sarajevo primjetno je kontinuirano povećanje ulaska ilegalnih migranata, koji su u najvećoj mjeri izrazili namjeru za međunarodnu zaštitu - azil, te su upućeni prema azilantskom centru u Delijašu. Na taj način, neregularni migranti dobijaju mogućnost slobodnog kretanja unutar Bosne i Hercegovine, te daljnjeg organizovanja i prebacivanja prema R. Hrvatskoj, odnosno prate uhodane „obrazce“ koje su primjenili u Albaniji i Crnoj Gori sa ciljem dobijanja slobode kretanja unutar Bosne i Hercegovine.
- U narednom periodu ove institucije će nastaviti davati svoj doprinos na započetom regionalnom projektu stvaranja pravnih pretpostavki za mogućnost realizacije zajedničkog povratka ilegalnih migranata u zemlje porijekla, uz organizovanje zajedničkih letova.

- nastaviti raditi na unaprjeđenju saradnje sa susjednim zemljama po pitanjima upravljanja granicama; dodatno poboljšati provođenje politike integrisanog upravljanja granicama, posebno jačanjem Zajedničkog centra za analizu rizika, te jačanjem kapaciteta za kontrolu granica i sposobnosti upravljanja migracijama, posebno u radu sa ranjivim grupama.

II PREKOGRANIČNI KRIMINALITET

U toku 2017. godine, Granična policija BiH je na graničnim prelazima, u graničnom pojasu i u unutrašnjosti Bosne i Hercegovine evidentirala **341** krivično djelo (2016. - 296). Nadležnim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini dostavljeno je **328** službenih izvještaja (2016. - 257). Za navedena krivična djela osumnjičeno je **454** lica (2016. - 351). Slobode su lišena **152** lica (2016. - 78).

	2017.	2016.	±(%)
Broj krivičnih djela	341	296	15,20
Broj podnesenih službenih izvještaja	328	257	27,62
Broj prijavljenih lica	454	351	29,34

Krijumčarenje ljudima

U prekograničnom kriminalu značajno mjesto zbog svoje "profitabilnosti" zauzima krivično djelo krijumčarenje ljudi. U izvještajnom periodu evidentirano je 21 (2016. - 9) krivično djelo "Krijumčarenja ljudi" (čl. 189. KZ BiH) i 7 krivičnih djela "Organizovanje grupe ili udruženja za vršenje KD krijumčarenje migrantima" (2016. - 1). Nadležnom tužiteljstvu podneseno je 25 (2016. - 6) službenih izvještaja protiv 64 lica (2016. - 26). Za navedena krivična djela prijavljeni su državljani BiH (36), Srbije (11), Hrvatske (5), Turske (4), i Albanije (3), Bugarske (2), Makedonije (1) i V. Britanije (1), dok za jednog počinioca nije utvrđeno državljanstvo. Gore navedena krivična djela evidentirana su i operativno-kriminalistički obrađena od strane službenika CIU.

U toku 2017. godine evidentirano je 7 krivičnih djela "Organizovanje grupe ili udruženja za vršenje KD krijumčarenje migrantima" (2016. - 1). Nadležnom tužiteljstvu podneseno je 25 (2016. - 6) službenih izvještaja protiv 64 lica (2016. - 26).

Vrsta KD (kvalifikacija)	Broj KD			Broj službenih izvještaja			Broj lica		
	2017.	2016.	±(%)	2017.	2016.	±(%)	2017.	2016.	±(%)
Krijumčarenje ljudi	21	9	133,33	19	5	280,00	30	21	43,44
Organizovanje grupe ili udruženja za izvršenje KD "krijumčarenje migranata"	7	1	600,00	6	1	400,00	34	5	580,00
UKUPNO	28	10	180,00	25	6	316,66	64	26	146,15

Za navedena krivična djela prijavljeni su državljani BiH (36), Srbije (11), Hrvatske (5), Turske (4), i Albanije (3), Bugarske (2), Makedonije (1) i V. Britanije (1), dok za jednog počinioca nije utvrđeno

državljanstvo. Gore navedena krivična djela evidentirana su i operativno-kriminalistički obrađena od strane službenika CIU.

Ekonomski (zagranični) kriminal i porezne utaje s naglaskom na kaznena djela korupcije i iznude

U izvještajnom periodu pripadnici Granične policije BiH, zbog izvršenja koruptivnih krivičnih djela nadležnim tužiteljstvima podnijeli su 2 službena izvještaja (2016. - 6) zbog izvršena 2 krivična djela (2016. - 6) u kojima su prijavljena 2 lica (2016. - 10). Za izvršenje navedenih krivičnih djela osumnjičena su dva državljana BiH.

Krivotvorenje ličnih isprava (krivotvorenje osobnih iskaznica, vozačkih dozvola, putovnica)

Evidentirano je počinjenje 75 krivičnih djela falsifikovanja isprave (2016. – 82). Nadležnim tužiteljstvima podneseno je 75 službenih izvještaja (2016. – 77). Prijavljeno je 75 fizičkih lica (2016. – 81). Privremeno su oduzeta 144 dokumenata u 144 slučaja (103 dokumenta na ulazu u BiH i 41 dokument na izlazu iz BiH) za koje postoji sumnja da su falsifikovani, što je smanjenje za 7 dokumenata ili 4,64% u odnosu na isti period prethodne godine kada je privremeno oduzet 151 dokumenat.

Vrsta dokumenta	Ukupan broj	
	2017.	2016.
Pasoš	27	19
Saobraćajna dozvola	2	7
Vozačka dozvola	39	24
Lična karta	16	14
Viza	2	3
Dozvola boravka	7	2
CEMT dozvole	18	16
Zeleni karton	14	29
Ostalo	19	37
Ukupno	144	151

*Ostalo (8 dnevnika vožnje uz CEMT dozvolu sa otisnutim falsifikovanim štembiljima GP BiH, 3 polise osiguranja, 4 licence za vozilo, 2 dozvole za prevoz tereta, 2 izvoda licence)

Krijumčarenje robama i nedozvoljena trgovina

Zbog nedopuštenog prometa raznih vrsta roba i izbjegavanja carinskog nadzora nadležnim tužiteljstvima podnesena su 64 službena izvještaja (2016. - 50) zbog 64 kaznenih djela (2016. – 55), za koja su prijavljena 124 lica (2016. - 67). Prijavljeno je 113 državljana BiH, 3 državljana Republike Srbije i po jedan državljani Republike Hrvatske, Republike Slovenije i Savezne Republike Njemačke, dok za 5 lica nije utvrđeno državljanstvo.

Pregled registrovanih krivičnih djela, podnesenih službenih izvještaja i broja prijavljenih lica, sa uporednim podacima za 2016. godinu:

Vrsta KD	Broj krivičnih djela			Broj sl. izvještaja			Broj prijavljenih lica		
	2017.	2016.	±(%)	2017.	2016.	±(%)	2017.	2016.	±(%)
Krijumčarenje	29	27	7,40	29	26	11,53	87	37	135,74
Nedozvoljena trgovina	6	5	20,00	5	5	0,00	7	6	16,66
Nedo.promet akciznih proizvoda	29	23	26,08	30	19	57,89	30	24	25,00
Ukupno	64	55	16,36	64	50	28,00	124	67	85,07

Privremeno oduzete robe:

Vrsta oduzete robe	2017.	2016.	±(%)
Cigarete (kutija)	145.028	102.955	40,86
Duhan u listu (kg)	323,8	1.018,9	-68,00
Rezani duhan(kg)	1.288,50	1.380,90	-7,30
Krupna stoka (kom)	1	2	-50,00
Sitna stoka (kom)	-	-	-
Tekstilni proizvodi (kom)	5.938	4.009	48,11
Tehnički proizvodi (kom)	689	80	761,00
Novac u KM i protivvrednosti KM	163.159	4.348,82	-
Ostalo (kom)	916	6.097	-85,00
Ostalo(kg)	12	37.080	-

Procijenjene vrijednosti privremeno oduzetih roba:

- cigarete 416.541,00 KM, duhan u listu 3.230,00 KM, rezani duhan 82.519,00 KM, tekstilni proizvodi 257.585,00 KM, tehnički proizvodi 7.355,00 KM, krupna stoka 750,00 KM, ostale robe 317.690,00 KM.

U izvještajnom periodu privremeno je oduzeta robe u vrijednosti 1.248.829,00 KM, te novac u raznim apoenima u protuvrijednosti 163.159,00 KM. Dio privremeno oduzete robe (68 predmeta) u vrednosti od 513.755,30 KM ustupljen je nadležnim organima (carinskim i inspekcijskim). Ukupna procijenjena vrednost privremeno oduzetih roba iz krivičnih djela, prekršaja i ustupljenih predmeta iznosi 1.762.584,30 KM (2016. - 1.186.613,82 KM).

Oduzeto oružje, streljivo, eksplozivna sredstva

U izvještajnom periodu pronađena je i privremeno oduzeta određena količina različitih vrsta oružja i municije. Nadležnim tužiteljstvima je podneseno **15** izvještaja (2016. - 8) za izvršenih **16** krivičnih djela (2016. - 8), za koja je prijavljeno **17** lica (2016. - 7), od kojih je 12 državljana BiH, 3 državljana Republike Srbije i po jedan državljanin Njemačke i Novog Zelanda. Evidentirano je i 38 prekršaja (2016. - 49) po kojima je oduzeta određena količina oružja i municije.

Pregled registrovanih krivičnih djela, podnesenih izvještaja i broja prijavljenih lica sa uporednim podacima za 2016. godinu prikazan je u sljedećoj tabeli:

Vrsta KD	Broj krivičnih djela			Broj sl. izvještaja			Broj prijavljenih lica		
	2017.	2016.	±(%)	2017.	2016.	±(%)	2017.	2016.	±(%)
Nedozvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija	10	4	250,00	10	3	233,33	10	3	233,33
Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja i eksplozivnih materija	4	0	-	3	0	-	5	0	-
Neovlašten promet oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne namjene	2	4	-50,00	2	5	-60,00	2	4	-50,00
Ukupno	16	8	100,00	15	8	88,00	17	7	143,00

U narednoj tabeli prikazana je vrsta i količina oduzetog oružja:

Količina oduzetog oružja	2017.	2016.	±(%)
Puške i poluautomatske puške	16	5	220,00
Automatske puške	5	6	-16,67
Pistolji, automatski pistolji i revolveri	7	14	-50,00
Hladno oružje	47	27	74,07
Sprejevi	7	6	16,66
Ostalo	8	17	-53,33
Ukupno	90	75	20,00

Privremeno je oduzeto i **2.481** komad municije različitog kalibra (2016. – 1.166) i to: **2.211** komada puščane municije (2016. - 560), **155** komada pištoljske municije (2016. - 408), **40** komada lovačkih patrona (2016. - 0), **52** gasna patrona (2016-179) i **23** komada istale municije (2016-19). Osim navedenog oduzeto je 14 bombi, 4 tromblona i 1 ostalo minsko eksplozivno sredstvo.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

U izvještajnom periodu pripadnici GP BiH su uspješno realizovali zadatke i aktivnosti iz svoje nadležnosti koji se odnose na granične provjere, nadzor državne granice i bezbjednost vazdušnih luka. U realizaciji navedenih zadataka do punog izražaja je došla uspostavljena saradnja GP sa partnerskim agencijama u BiH i vani.

Obzirom na sve naprijed navedeno stanje bezbjednosti na granici BiH može se ocijeniti zadovoljavajućim.

U narednom periodu ključni prioriteti su:

- adekvatno kadrovski popuniti GP BiH,
- otkloniti nedostatke u pogledu infrastrukture i opreme koja se koristi za granične provjere,
- opremiti GP BiH za izvršavanje poslova nadzora granice,
- nastaviti sa daljom optimizacijom informaciono-komunikacionog sistema GP BiH.

III KRETANJA KRIMINALA U BOSNI I HERCEGOVINI

Ukupan broj registriranih krivičnih djela (KD) u BiH u 2017. godini

	KD u 2016.	KD u 2017.	%TREND 2017/16.
FMUP	18.610	16.922	-9,07%
MUP RS	9.457	8.959	-5,3
Policija Brčko distrikt BiH	491	546	11,20
Granična policija BiH	296	341	15,20
SIPA	325	248	-24
Ukupno u BiH	29.179	27.016	-7,41

Ukupan broj registriranih krivičnih djela u Bosni i Hercegovini u 2017. godini (27.016) je manji za 7,41% u odnosu na 2016. godinu (29.179). Sve ovo ukazuje na to da se bazična sigurnost u Bosni i Hercegovini stabilizuje i pored niza sigurnosnih izazova i rizika, za koje treba naći prave mjere i odgovore, kao i činjenice da se policija susreće sa sve složenijim krivičnim djelima.

2. Ukupan broj registriranih izvršilaca krivičnih djela (KD) u BiH u 2017. godini

	Izvršilaca KD u 2016.	Izvršilaca KD u 2017.	%TREND 2017/16.
FMUP	13.012	12.307	-5,42%
MUP RS	7.388	7.208	-2,4
Policija Brčko distrikt BiH	363	418	15,15
Granična policija BiH	351	454	29,34
SIPA	411	366	-11
Ukupno u BiH	21.525	20.753	- 3,58

Ukupan broj izvršilaca registriranih krivičnih djela u Bosni i Hercegovini u 2017. godini iznosio je 20.753 osobe, a u 2016. godini 21.525 osoba, što je manje za -3,58 % u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenju broja registriranih izvršilaca krivičnih djela doprinijele su brojne policijske mjere, među kojima i preventivne.

U 2017. godini, na nivou BiH, od ukupnog broja izvršilaca, 6,14% se odnosi na maloljetne osobe što je blagi porast u odnosu na 2016. godinu kada je bilo 5,65%.

Prema podacima Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske, u 2017. godini, registrirano je za 6,6% više maloljetnih izvršilaca u ukupnom broju krivičnih djela (308), nego 2016. godine (289).

Pozitivne tendencije u ovoj oblasti registriralo je i Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova. Od ukupnog broja prijavljenih lica (12.307) za počinjena krivična djela, njih 417 (3,38%) su maloljetnici, što je manje za 12 % u odnosu na uporedni period. U Brčko distriktu BiH, učešće maloljetnika u izvršenju krivičnih djela je u porastu: u 2017. godini prijavljen je 31 maloljetnik što je više 13 lica nego 2016. godine, a njihovo učešće u ukupnom broju izvršilaca krivičnih djela je 7,41% (u 2016. 4,95%).

Kao značajan činilac u sprečavanju i otkrivanju kriminaliteta jeste i koeficijent ukupne rasvijetljenosti krivičnih djela. Tako je u 2017. godini, u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srpske koeficijent ukupne rasvijetljenosti iznosio je 81,8 % (77,8 % u 2016.), a po nepoznatom izvršiocu -63,6 NN % (59,7% u 2016.). U izvještajnom periodu 2017.godine na području Federacije BiH evidentirano je ukupno 16.922 krivičnih djela od čega po poznatom izvršiocu 8.015 (ili 47,36 %) i 8.907 (ili 52,63%) po NN izvršiocu. Angažovanjem policijskih službenika na dokumentovanju, rasvjetljavanju i otkrivanju počinilaca krivičnih djela naknadno su rasvijetljena 4.143 krivična djela (ili 24,48 %). Ukupan broj otkrivenih krivičnih djela je 10.540 (ili 62,29%). Riješenost krivičnih dijela u Brčko Distriktu BiH u 2017. godini iznosi 88% (2016. godine – 75%).

SIPA je tokom 2017. godine angažovala je sve raspoložive ljudske resurse i materijalno-tehnička sredstva kako bi pružila odgovore na bezbjednosne izazove i obaveze koje su proisticale iz programa rada i zahtjeva Tužilaštva BiH i Suda BiH, te drugih policijskih, pravosudnih i drugih institucija.

U okviru istraga krivičnih djela, SIPA je nadležnim tužilaštvima podnijela:

- 95 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv ukupno 286 lica, od kojih je 269 fizičkih lica, 15 pravnih i dva NN lica, a u 2016. godini podneseno je 128 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, protiv ukupno 356 lica, od kojih je 325 fizičkih lica, 26 pravnih lica i pet NN lica;
- 18 dopuna izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv ukupno 80 lica, od kojih su 63 fizička lica i 17 pravnih lica, a u 2016. godine 16 dopuna izvještaja o postojanja osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, protiv 55 lica, od kojih su 54 fizička lica i jedno NN lice.

U oblasti zakonitosti u radu, na ovlaštene radnike policijskih agencija u BiH je u 2017. godini su izvršena 113 napada (2016. godine - 128), što je za -11,7% manje nego prethodne godine.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- Institucije i agencije za provođenje zakona u BiH aktivno su radile u 2017. godini na poslovima i zadacima iz svoje nadležnosti i zahvaljujući maksimalnom zalaganju ukupnog kadrovskog potencijala, pružile su odgovore na sve sigurnosne izazove i obaveze koje su proisticale iz njihovih planova rada i zahtjeva nadležnih tužilaštava i sudova u BiH.
- Sigurnosno stanje u Bosni i Hercegovini moguće je unaprijediti, između ostalog, i dobrom saradnjom i koordinacijom nadležnih institucija. Saradnju je potrebno podići na još viši nivo, kako između policijskih agencija, tužilaštava i pravosudnih organa u Bosni i Hercegovini, tako i sa policijskim organima zemalja regiona i šire, u smislu blagovremene razmjene informacija, operativne saradnje na konkretnim predmetima i provođenja zajedničkih operativnih akcija.
- Predstavnici agencija/institucija za provođenje zakona na državnom nivou u saradnji sa agencijama za provođenje zakona iz zemalja okruženja i EU provodili su operativne akcije "Damask", "Twins I", "Povratnik", "Skandi" i "Rover". Pored toga, SIPA je učestvovala i u četiri međunarodne operativne akcije koje su provedene pod pokroviteljstvom EUROPOL-a, uz podršku EUROJUST-a, FRONTEX-a i INTERPOL-a koje su usmjerene na borbu protiv međunarodnog organizovanog kriminala, a to su JAD WB 2016, "TRIGGER II", "JAD CALIBRE 2017", koje su se odnosile na sprečavanje krivičnih djela iz oblasti ilegalne trgovine oružjem i eksplozivnim sredstvima, i akcija "LS JAD 2017" ("Dragon"), koja se odnosi na ilegalne migracije i trgovinu ljudima.

3. Organizirani kriminal u Bosni i Hercegovini

Osnovni modaliteti organizovanog kriminala u BiH u 2017. godini bili su finansijski kriminal i korupcija, neovlašteni promet opojnim drogama, falsifikovanje isprava, pranje novca, te krađa i preprodaja motornih vozila. U oblasti nedozvoljenog prometa opojnim drogama područje Bosne i

Hercegovine predstavlja tranzitno područje, pa veći dio opojnih droga prolazi preko teritorija BiH, dok se dio distribuira konzumentima u BiH.

Trgovina ljudima predstavlja kriminalnu pojavu koja često ima prekogranični karakter što zahtijeva efikasne mehanizme saradnje na regionalnom i međunarodnom nivou radi prevencije i gonjenja počinilaca, te zaštite i pomoći žrtava trgovine ljudima.

Oblast krijumčarenja migranata ima novu dimenziju imajući u vidu zatvaranje balkanske rute, usljed čega je veliki broj migranata ostao na području Republike Srbije, Republike Makedonije i Republike Grčke. Migranti pokušavaju naći način da dođu do krajnje destinacije, zemalja zapadne Evrope i za to sve više koriste teritoriju Bosne i Hercegovine.

Dosadašnje analize upućuju na to da organizirani kriminal u BiH u značajnoj mjeri određuju tri faktora: geopolitički položaj, tranzicijski procesi u zemlji i okruženju i poremećen društveno-ekonomski sistem. Faktori koji pogoduju razvoju organiziranog kriminala u BiH su brojni, a po vrsti i intezitetu slični su faktorima istovrsne pojave koja je zahvatila zemlje u tranziciji.

Najuticajniji faktori za razvoj organiziranog kriminala su:

- poremećen društveno-ekonomski sistem i korupcija,
- tranzicija društva i prelazak društvenog u privatno,
- nestabilna politička situacija,
- specifičan geostrateški položaj BiH,
- socijalna nejednakost stanovništva i siromaštvo,
- visok stepen nezaposlenosti,
- neadekvatni, neprimjenjivi ili selektivno primjenjivanje propisa, nedostatak profesionalizma i zloupotrebe savremenih tehnologija,
- neefikasan pravosudni sistem u borbi protiv kriminala.

Iz domena rada **Državne agencije za istrage i zaštitu** istraživana su djelovanja pojedinaca i grupa koje se dovode u vezu sa svim pojavnim oblicima kriminala sa elementima organizovanog kriminala. Zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo organizovanog kriminala, tužilaštvima u BiH podneseno je 18 izvještaja o postojanju osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo, kojima je prijavljeno 156 lica, od kojih je 146 fizičkih lica, osam pravnih i dva NN lica) i 11 dopuna izvještaja kojima je prijavljeno 30 fizičkih lica. Tokom 2016. godine podneseno je 17 izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv 166 lica, od kojih su 152 fizička lica, 13 pravnih lica i jedno NN lice i osam dopuna izvještaja protiv 43 lica, od koji su 42 fizička lica i jedno NN lice.

Izvještaji i dopune izvještaja organizovanog kriminala u vezi sa ostalim vrstama krivičnih djela i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	17	18	6%	166	156	-6%
Dopune izvještaja	8	11	38%	43	30	-30%
UKUPNO	25	29	16%	209	186	-11 %

Izvjestaji i dopune izvještaja kojima je prijavljeno krivično djelo organizovanog kriminala u vezi su sa:

- finansijskim kriminalom i korupcijom – osam izvještaja protiv 68 lica (65 fizičkih lica i tri pravna lica) i osam dopuna izvještaja protiv 24 lica;
- neovlaštenim prometom opojnim drogama – šest izvještaja protiv 54 lica (52 fizička lica i dva NN lica) i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica;
- falsifikovanjem dokumenata – jedna dopuna izvještaja protiv dva lica;
- pranjem novca – tri izvještaja protiv 20 lica (15 fizičkih lica i pet pravnih lica);
- ostalim krivičnim djelima (krivična djela protiv imovine) – jedan izvještaj protiv 14 lica i jedna dopuna izvještaja protiv tri lica.

Izvjestaji i prijavljena lica za počinjeno krivično djelo organizovanog kriminala u vezi sa navedenim vrstama kriminala						
	Izvjestaji			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Finansijski kriminal	9	8	-11%	112	68	-39%
Neovlašteni promet opojnim drogama	3	6	100%	10	54	440%
Falsifikovanje dokumenata	1	-	-	12	-	-
Trgovina ljudima	1	-	-	9	-	-
Neovlašteni promet oružjem i vojnom	1	-	-	4	-	-
Pranje novca	1	3	200%	16	20	25%
Krivična djela protiv imovine	1	1	-	3	14	367%
UKUPNO	17	18	6%	166	156	-6%

Provedeno je 16 operativnih akcija ili 33% manje u odnosu na 2016. godinu kada su sprovedene 24 operativne akcije. Sprovedene akcije organizovanog kriminala u vezi su sa:

- finansijskim kriminalom i korupcijom (osam akcija): „Bonus“, „Ringišpil“, „Rojal“, „Bond“ – dvije akcije, „X“, „Master“ i „List II“;
- nedozvoljenim prometom opojnim drogama (šest akcija): „Praznik“, „Skandi“, „Rover“, „Green“, „Delta“ i „Povratnik“;
- ostalim krivičnim djelima: „Volan“ – dvije operativne akcije.

Takođe, u okviru predmeta „Papirus“ (krivotvorenje isprava) sprovedene su dvije operativne aktivnosti koje su nastavak aktivnosti započetih 2016. godine.

Prema ukupnim podacima **Obavještajno-sigurnosne agencije (OSA-e)**, na teritoriji Bosne i Hercegovine **organizirani kriminal** kao sigurnosnu pojavu karakteriše kontinuiranost odvijanja, kompleksnost nezakonitih aktivnosti te destruktivno djelovanje po širu društvenu zajednicu. Pojedina krivična djela iz oblasti organizovanog kriminala, poput ilegalne trgovine narkoticima, imaju značajno djelovanje i po zdravstveno i sociološko stanje naših građana.

Organizirano kriminalno djelovanje na području BiH je sve više sofisticirano. Po svojoj prirodi već ima transnacionalni karakter, sa tehnološkom podrškom. Organizirane kriminalne grupacije angažuju lica uskih specijalnosti koji njihovo nezakonito djelovanje prikrivaju na različite načine (formiranje fiktivnih pravnih

lica, finansijske transakcije putem interneta koje je teško pratiti, kupovina nekretnina nezakonito stečenim novcem i slično).

U oblasti organiziranog kriminala protekli period je obilježen nastavkom aktivnosti od ranije definiranih kriminalnih grupacija kao i formiranjem nekih novih. Ustaljena je saradnja grupacija iz Bosne i Hercegovine sa kriminalnim grupacijama ne samo zemalja regiona već i gotovo svih zemalja Evrope. Uočena je i saradnja lica iz BiH sa kriminalnim strukturama zemalja Južne Amerike.

Tokom 2017. godine je naročito uočljivo intenziviranje saradnje sa kriminalnim grupacijama sa područja Crne Gore, što utiče na narušavanje sigurnosne situacije u Bosni i Hercegovini zbog već postojećih sukoba unutar kriminalnih grupacija Crne Gore. U više navrata na području BiH je registriran boravak kriminalnih lica koja su se krila od moguće likvidacije ili onih koja su u BiH doputovala sa namjerom organiziranja likvidacija.

Tendencija u kriminalnim grupacijama BiH i zemljama regiona jeste pojava novih počinitelja mlađe životne dobi i njihovo postepeno etabliranje kao sve značajnijih nosilaca različitih vrsta inkriminacija iz domena organiziranog kriminala.

Kao što je već istaknuto, transnacionalno odvijanje kriminalnih aktivnosti sa sobom nosi sve veće učešće različite tehnološke podrške, bilo u vidu finansijskih transakcija u tzv. kriptovalutama čije je praćenje veoma ograničeno ili korištenja kriptovanih programa za komuniciranje poput What's Up-a, Telegrama, Vibera.

Federalna uprava policije je zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo organizovanog kriminala, tužilaštvima u BiH podnijela tokom 2017. godine 20 izvještaja (2016. - 7), kojima je prijavljeno 91 lice. Također, sudjelovali su u 2 (dvije) međunarodne policijske akcije zbog krivičnih djela organizovanog kriminala, pranja novca, neovlaštenog prometa opojnih droga, krivotvorenja kreditnih kartica i dr.

Policijski službenici Uprave za organizovani i teški kriminalitet **Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske** su u saradnji sa policijskim službenicima Policijske uprave Doboj, realizovali su u novembru 2017. godine na području opština Derventa, Prnjavor i Odžak, akciju kodnog naziva „Romeo“ u okviru koje su slobode lišili šest lica postoje osnovi sumnje da su izvršili krivično djelo „Neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga“.U okviru ove akcije, je oduzeto oko 600 grama kokaina i 10,5 kilograma skanka. Također, u akciji MUP RS-a na suzbijanju nelegalne trgovine drogama je uhapšeno 28 osoba, a izvršeni su pretresi na 31 lokaciji, od kojih je 29 na području Banje Luke i po jedna u Mrkonjić-Gradu i Kozarskoj Dubici.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- Radi efikasnije borbe protiv finansijskog kriminala, u narednom periodu neophodno je unaprijediti saradnju policijskih agencija sa poreskim i carinskim službama u BiH radi zajedničkog sprečavanja krivičnih djela krijumčarenja roba, poreskih utaja, prevara u sistemu PDV-a, neplaćanja carina i krivičnih djela pranja novca.
- Da bi se ostvario veći napredak u borbi protiv organiziranog kriminala, potrebno je ojačati mjere generalne prevencije, s naglaskom na zakone i pravosnažne presude.
- Što prije treba ostvariti početak saradnje u razmjeni policijskih baza podataka. U stvari, sistem za elektronsku razmjenu podataka između policijskih tijela i tužilaštava je prošao testnu fazu. Ostaje da se uradi tehničko uputstvo za korištenje sistema.

- Organizirani kriminal je davno prestao biti ograničen samo na određene zemlje, te kao globalni problem, zahtijeva dobro osmišljen odgovor. Na osnovu urađenih procjena prijetnji organiziranog kriminala za regiju Jugoistočne Evrope (OKTA SEE), policije zemalja u Regionu su pripremile i realizirale više zajedničkih akcija na suzbijanju djelovanja razgranatih međunarodnih organiziranih kriminalnih grupa. Sve ove akcije pokazale su da uspješna borba protiv organiziranog kriminala nije moguća bez visokog nivoa povjerenja i profesionalne saradnje na međunarodnom ali i nivou unutar Bosne i Hercegovine.
- Stalno jačanje kapaciteta (ljudskih, materijalno-tehničkih i finansijskih) svih subjekata u BiH koji učestvuju u borbi protiv organizovanog kriminala.

4. Krivična djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine

SIPA je podnijela šest izvještaja protiv šest lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela protiv integriteta BiH, a u 2016. godini 11 izvještaja protiv 13 lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica. **(Detaljnije u poglavlju Terorizam.)**

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti krivičnih djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	11	6	-45%	13	6	54%
Dopune izvještaja	1	1	-	1	1	-
UKUPNO	12	7	-42%	14	7	-50%

5. Terorizam

Prioritet u radu policijskih agencija BiH i u BiH u 2017. godini, bio je istraživanje i praćenje pojedinaca iz BiH, pripadnika ekstremističkih religioznih skupina, koji odlaze na ratišta u Siriju i Irak gdje se priključuju terorističkim grupama i organizacijama. Prikupljana su bezbjednosno interesantna saznanja i informacije o licima pristalicama radikalnih grupa i prema tim licima preduzimane su operativne mjere i radnje propisane zakonom. Broj odlazaka bh. državljana na strana ratišta znatno je manji u odnosu na prethodne godine. Međutim, s obzirom na aktuelna dešavanja u Siriji i Iraku, gdje ekstremističke organizacije bilježe stalne poraze, obavještajne informacije ukazuju da u narednom periodu postoji mogućnost povratka većeg broja državljana BiH sa ratišta u Siriji u BiH.

Prema podacima SIPA-e, Granične policije BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Službe za poslove sa strancima, Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i Policije Brčko Distrikta BiH, u Bosni i Hercegovini u 2017. godini nije bilo terorističkih napada.

SIPA je u 2017. godini, podnijela je osam izvještaja protiv osam lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela terorizma i krivična djela koja se mogu dovesti u vezu sa terorizmom, a u 2016. godini podneseno je 20 izvještaja protiv 23 lica i dvije dopune izvještaja protiv dva lica.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti terorizma i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	20	8	-60%	23	8	-65%
Dopune izvještaja	2	-	-	2	-	-
UKUPNO	22	8	-64%	25	8	-68%

Izvještaji podneseni Tužilaštvu BiH zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo:

- izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) i krivično djelo iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);
- izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam) i krivično djelo iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);
- izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam) i krivično djelo iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);
- izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) i iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);
- izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam);
- izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupa) i iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);
- izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202b. KZ BiH (Vrbovanje radi terorističkih aktivnosti) i iz člana 202. KZ BiH (Finansiranje terorističkih aktivnosti), iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe) i iz člana 162b. KZ BiH (Protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim ili parapolicijskim formacijama);
- izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 202d. KZ BiH (Organizovanje terorističke grupe), u vezi sa članom 26. KZ BiH (Pokušaj), sve u vezi sa krivičnim djelom iz člana 201. KZ BiH (Terorizam).

U okviru aktivnosti koje se tiču sprečavanja krivičnih djela terorizma i krivičnih djela protiv integriteta Bosne i Hercegovine, provedeno je pet operativnih akcija i to „Damask - Alep“, „Aneks 1“, „Damask“ – dvije akcije i „Krim“ isto kao i 2016. godine. Lišeno je slobode šest lica ili 57% manje u odnosu na 2016. godinu kada je slobode lišeno 14 lica.

Takođe, SIPA je u saradnji sa partnerskim agencijama na državnom i međunarodnom nivou preduzela operativne mjere i radnje s ciljem lociranja lica za kojim je raspisana crvena međunarodna potjernica na zahtjev NCB Interpol Washington, a koje se dovodi u vezu sa terorizmom. Blagovremenom razmjenom informacija pomenuto lice je locirano, a zatim lišeno slobode i provedeno u službene prostorije SIPA-e radi kriminalističke obrade, nakon čega je, uz prateću dokumentaciju, predato Sudu BiH na dalje postupanje. Tokom realizacije navedenih aktivnosti ostvarena je veoma dobra saradnja sa Obavještajno-bezbjednosnom agencijom BiH, Službom za poslove sa strancima i Federalnim istražnim birooom SAD.

Prikupljane su informacije o radikalno orijentisanim licima i grupacijama koje se dovode u vezi sa terorističkim aktivnostima, regrutovanjem i upućivanjem lica na strana ratišta, boravkom lica na stranim ratištima i povratkom lica sa stranih ratišta, upućivanjem prijetućih pisama i prijetnji pojedinim ambasadama u BiH. Pravci operativnog rada s ciljem sprečavanja terorističkih aktivnosti su:

- primjena istražnih radnji za rasvjetljavanje krivičnih djela koja imaju obilježje terorizma, kao i drugih krivičnih djela u vezi sa terorizmom, te krivičnih djela izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti i ugrožavanje lica pod međunarodno pravnom zaštitom;
- sprovođenje aktivnosti za rasvjetljavanje krivičnog djela protivzakonito formiranje i pridruživanje stranim paravojnim i parapolicijskim formacijama, prikupljanje bezbjednosno interesantnih saznanja, kako putem međuagencijske saradnje u BiH, tako i putem međunarodne saradnje;
- praćenje pojava nedozvoljenog držanja, trgovine oružjem i vojnom opremom, te proizvodima dvojne namjene, i otkrivanja lokacija skrivenog oružja, s ciljem sprečavanja ilegalne nabavke oružja i njegove upotrebe u izvršenju krivičnih djela terorizma;
- prikupljanje bezbjednosno interesantnih informacija o državljanima BiH koji se vraćaju sa stranih ratišta. Takođe, uz konsultacije sa Tužilaštvom BiH da li članove njihovih užih porodica treba tretirati kao osumnjičene ili kao svjedoke;
- operativne provjere i prikupljanje bezbjednosnih saznanja za određeni broj lica i organizacija koje se dovode u vezu sa, eventualnim, planiranjem i pripremanjem teroristički aktivnosti, kako putem međuagencijske saradnje u BiH, tako i putem međunarodne saradnje sa drugim zemljama;
- praćenje komunikacije putem društvenih mreža u vezi sa širenjem ekstremizma, vrbovanjem potencijalnih izvršilaca krivičnog djela terorizma, te dogovorima za obuke i naoružavanje.

Službenici Federalne uprave policije, u 2017. godini podnijeli su Tužilaštvu Bosne i Hercegovine dva (2) Izvještaja o izvršenom KD, što je manje za šest u odnosu na 2016. godinu (2) a koja se mogu dovesti u vezi sa izvršenjima krivičnog djela **201. "Terorizam" KZ BiH.**

Također, od strane **Federalne uprave policije i MUP-a RS-a**, poduzimale su se mjere i radnje u smislu pojačanog kriminalističko obavještajnog nadzora nad licima koja su na području BiH osuđena za krivična djela koje se mogu dovesti u vezu sa krivičnim djelom "Terorizam". Mjere i radnje se poduzimaju operativno na terenu kao i razmjenom operativnih saznanja sa drugim policijskim agencijama na području BiH, a sve s ciljem eventualnog sprečavanja recidivizma osoba koja su u BiH osuđena za krivično djelo "Terorizam".

U Brčko Distriktu BiH iz oblasti krivičnih djela terorizama u izvještajnom periodu nije zabilježeno niti jedno krivično djelo, a na snagu je stupio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Policiji Brčko distrikta BiH kojim je uspostavljena Jedinica za istraživanje i suzbijanje terorizma i ekstremnog nasilja. Nakon uspostavljanja Jedinice pristupilo se njenom popunjavanju i materijalnim opremanjem i stručnom osposobljavanju policijskih službenika.

GP BiH je nadležnim organima u 2017. godini prosljedila informacije o prelasku državne granice za 178 bezbjednosno interesantnih lica, od kojih se neke odnose na prelazak državne granice lica koja se mogu dovesti u vezu i sa terorizmom. Takođe, Granična policija je dostavila podatke o putnim dokumentima, licima koja su bila u njihovom društvu, vozilima koja su ta lica koristila prilikom prelaska državne granice i sl.

Prema raspoloživim podacima OSA-e sigurnosno najznačajniji događaji, su uglavnom, oni koji su bili povezani sa odlaskom dobrovoljaca iz BiH, ali i drugih evropskih zemalja, u Siriju i Irak i na područje ukrajinskog ratišta, zatim djelovanjem i aktivnostima sljedbenika radikalnog selefizma, kao i aktivnostima desničarskih organizacija i udruženja.

Kada je riječ o državljanima BiH koji se nalaze **na ratištima u Siriji i Iraku**, što predstavlja sigurnosni izazov sam po sebi, dodatno opterećenje ovom problemu predstavljaju neargumentovano dovođenje BiH

u negativan kontekst, i u tom smislu izjave, pa u određenim slučajevima i istupi pojedinih javnih osoba iz BiH, regije i šire. Sve navedeno može uticati (i utiče) na moguću radikalizaciju, ali i frustriranost i tenzije čak i kod osoba ili grupacija koje inače nemaju veze sa radikalizmom ili radikalnim strukturama.

Zlonamjerno, manipulativno potenciranje stvarnih, a nerijetko i isforsiranih političkih, vjerskih i nacionalnih razlika, podređenosti i nejednakosti, redovno dovodi do podizanja tenzija i lančane reakcije u kojoj jedna netolerancija potiče drugu.

Ipak, činjenica je da se na stranim ratištima, prvenstveno u Siriji i Iraku, bori određeni broj državljana BiH, što našu zemlju i dalje suočava sa ovim sigurnosnim izazovom, s obzirom na njihov mogući povratak u BiH.

Odlasci državljana BiH na ratišta u Siriji i Iraku prestali su krajem ljeta 2015. godine. Smanjenje, odnosno faktički prestanak odlazaka na spomenuto ratište, rezultat je činjenice da je broj radikalizovanih lica spremnih da odu iscrpljen ali i, između ostalog, i pojačanih sigurnosnih mjera organa za provođenje zakona.

Poseban sigurnosni izazov predstavljaju lica koja su iz naše zemlje otišla na ratišta u Siriju i Irak i njihov mogući povratak. Naime, većina dobrovoljaca na pomenutom ratištu bila je izložena dodatnoj radikalizaciji i sticanju vojnih vještina u direktnom učešću u borbenim aktivnostima, što bi nakon njihovog eventualnog povratka u BiH moglo uticati na usložnjavanje sigurnosne situacije u našoj zemlji, regiji i šire.

Dosadašnji povratnici nalaze se pod nadzorom nadležnih policijskih agencija. Do sada se nije došlo do saznanja o njihovim sigurnosno-interesantnim aktivnostima, planovima i namjerama u smislu izvršenja terorističkih akata ili nekog drugog oblika narušavanja sigurnosne situacije.

Uprkos tome, i dalje predstavljaju potencijalni rizik za sigurnost, posebno zbog sve izraženijih poziva ISIL-a i drugih terorističkih organizacija za izvršenje napada u zemljama u kojima se nalaze.

OSA za sada ne raspolaže saznanjima o stvarnoj ili mogućoj konkretnoj terorističkoj prijetnji i uz ocijenu da su pozivi na napade i ubijanja još jedan od mnogobrojnih pokušaja zastrašivanja i izazivanja nemira. Uprkos tome, upućeni pozivi i trenutna situacija u kojoj se nalaze pripadnici takozvane „Islamske države“ mogu, u određenim okolnostima, proizvesti reakciju kod nekog od njihovih simpatizera i/ili istomišljenika u zemljama Balkana i šire, u smislu izvođenja terorističkog napada ili nekog drugog akta nasilja.

Bosna i Hercegovina se tokom 2017. godine suočavala i sa sigurnosnim izazovom vezanim za djelovanje i aktivnosti sljedbenika radikalnog selefizma, te nastojanjima njihove integracije u okvire zakonskog djelovanja.

U ovaj proces uključila se i Islamska zajednica BiH koja je početkom 2016. godine izdala Uputstvo kojim se nalaže integracija selefijskih mesdžida u legalne i legitimne okvire djelovanja u skladu sa Zakonom o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini.

Proces integracije selefijskih paradžemata, uz određna verbalna neslaganja radikalnih sljedbenika selefizma, završen je. Međutim, i dalje je prisutno djelovanje pojedinih radikalnih selefijskih grupacija, ali u znatno manjem broju i uz smanjene aktivnosti. Jedan broj selefijskih paradžemata je pristao na integraciju, dok je drugi, manji dio, odbio navedenu ponudu i nastavio djelovati samostalno. Trenutno selefijski paradžemati ne predstavljaju naročito ozbiljno organizovanu i ustrojenу strukturu kao što je to nekada bio slučaj, nego je riječ o defragmentiranim, međusobno posvađanim ostacima nekadašnje „zajednice“ opterećenim sukobima iniciranim liderskim ambicijama pojedinaca, nedostatkom finansijskih sredstava, ideološkim „lutanjem“ i slično.

Na navedeno stanje je, osim pomenute Rezolucije Islamske zajednice BiH, uticao veći broj faktora, među kojima je jedan od najizraženijih - nedostatak ozbiljnih, snažnih i karizmatičnih lidera (ova struktura je, u svojoj osnovi, bazirana na čvrstom rukovođenju jedne osobe - šejha). Naime, jedan od najznačajnijih njihovih lidera, Nusret Imamović, otišao je u Siriju, a drugi, Bilal Bosnić, osuđen je na sedmogodišnju kaznu zatvora. Istaknutijim selefijskim liderima iz inostranstva je još prije nekoliko godina zabranjen

ulazak u Bosnu i Hercegovinu, što je dodatno uticalo na razjedinjavanje pomenute strukture. Navedeno je uticalo i na sve manji priliv finansijskih sredstava ovoj grupaciji s obzirom na to da su se i finansijski tokovi vezivali upravo za pomenute lidere.

Unutar ove strukture je i dalje najeksponiranija grupacija sljedbenika selefijske ideologije locirana u Gornjoj Maoči. Međutim, intenzitet njihovih aktivnosti znatno je reduciran nakon odlaska Nusreta Imamovića u Siriju krajem 2013.godine, a uočen je i trend iseljavanja i povratak u ranija mjesta prebivališta u Bosni i Hercegovini. Intenzitet okupljanja, kakav je bio prisutan prethodnih godina, znatno je smanjen, a posjete sljedbenika selefizma iz susjednih država i dijaspora također su reducirane.

Pored Gornje Maoče, evidentiran je izraženije prisustvo sljedbenika selefizma i na područjima sela Ošve kod Maglaja, Dubnice kod Kalesije, Stranjana kod Zenice, Stijene kod Cazina, ali su i ovdje, zbog nedostatka lidera i drugih pomenutih razloga, prisutni dezorganiziranost, podjela, animoziteti i unutrašnji sukobi.

Na ratištu u Ukrajini i dijelu Sirije pod kontrolom snaga Bašara el-Asada i dalje se nalaze pojedini državljani Bosne i Hercegovine koji su na ta ratišta otišli kao plaćenici ili kao dobrovoljci. Odlazak dobrovoljaca državljana Bosne i Hercegovine u Ukrajinu i Siriju producira sigurnosne elemente, kao što i njihov povratak u našu zemlju predstavlja poseban sigurnosni izazov za BiH. U toku 2017. godine jedan državljanin BiH je smrtno stradao kada je sa ukrajinskog ratišta otišao na ratište Sirije gdje se borio u skopu proruskim snagama. Agencija je u toku 2017. godine evidentirala i jedno lice koje je sa područja BiH otišlo da sudjeluje u borbenim dejstvima na području Ukrajine.

S obzirom da promoviraju međuetničku podjelu, imaju negativan psiho-socijalni uticaj na povratničku populaciju i pripadnike konstitutivnih naroda u BiH koji na određenim područjima BiH predstavljaju demografsku manjinu. **(Detaljnije u poglavlju Zločini iz mržnje - Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti).**

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- Vršiti kontrolu lica koja se dovode u vezu sa terorizmom i razmjenu podataka i informacija sa između policijskih agencija u Bosni i Hercegovini.
- Preduzimati mjere i aktivnosti, u skladu s Zakonom o policijskim službenicima BiH, s ciljem preventivnog djelovanja na odlazak stranih boraca na ratišta u Siriju, Irak i Ukrajinu i na nacionalnom i regionalnom nivou razmjenjivati saznanja o borcima na stranim ratištima.
- Ojačati institucionalne kapacitete, modernizirati opremu i edukovati policijske službenike kroz korištenje međunarodnih fondova namjenjenih za oblast borbe protiv terorizma.
- Vršiti prevenciju radikalizacije i deradikalizacija sprovođenjem planiranih aktivnosti Strategije za prevenciju i borbu protiv terorizma BiH (2015-2020), te Akcioni plan za provođenje Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma (2015-2020) i Akcioni plan Vlade Republike Srpske za prevenciju i borbu protiv terorizma (2016-2020)

6. Pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti

U 2016. godini SIPA je podnijela šest izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv 24 lica, od kojih je 19 fizičkih lica i pet pravnih lica i jednu dopunu izvještaja protiv tri lica, od kojih su (dva fizička lica i jedno pravno lice, a u 2016. godini podneseno je šest izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu protiv 23 lica, od kojih je 21 fizičko lice i dva pravna lica.

Izvještaji i dopune izvještaja podneseni iz oblasti pranja novca i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	6	6	-	23	24	4%
Dopune izvještaja	-	1	-	-	3	-

Izvještaji i dopuna izvještaja podneseni tužilaštvima u BiH zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo:

- izvještaj Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo protiv dva fizička lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 272. KZ FBiH (Pranje novca), u iznosu oko 140.800,00 KM;
- izvještaj Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo protiv šest fizičkih lica i tri pravna lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 342. KZ FBiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 251. KZ FBiH (Prevara u privrednom poslovanju), iz člana 272. KZ FBiH (Pranje novca), iz člana 389. KZ FBiH (Krivotvorenje službene isprave), iz člana 244. KZ FBiH (Lažni stečaj) i iz člana 128. KZ FBiH (Osnovi odgovornosti pravnog lica). Navedenim krivičnim djelima izvršeno je pranje novca u iznosu od 1.975.000,00 KM, dok je pričinjena materijalna šteta preko 2.000.000,00 KM (pričinjena šteta banci), te stečena imovinska korist u iznosu od 1.975.000,00 KM (pribavljena protivpravna imovinska korist za dva pravna lica);
- izvještaj Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo protiv četiri fizička lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 342. KZ FBiH (Organizovani kriminal), člana 272. KZ FBiH (Pranje novca), člana 383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja), člana 389. KZ FBiH (Krivotvorenje službene isprave) i iz člana 294. KZ FBiH (Prevara). Navedenim izvještajem nije utvrđen tačan iznos opranog novca;
- izvještaj Tužilaštvu BiH protiv jednog fizičkog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 209. KZ BiH (Pranje novca) u iznosu od oko 1.122.827,21 KM, čime je prijavljeno lice pribavilo protivpravnu imovinsku korist u istom iznosu;
- izvještaj Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo protiv jednog fizičkog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 379. KZ RS (Falsifikovanje ili uništavanje službene isprave);
- izvještaj Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo protiv pet fizičkih lica i dva pravna lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 342. KZ FBiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) i krivičnim djelom iz člana 272. KZ FBiH (Pranje novca), sve u vezi sa članom 128. KZ FBiH (Osnovi odgovornosti pravnog lica). Izvještaj je podnesen zbog postojanja osnova sumnje da su prijavljena fizička i pravna lica u periodu 2011-2016. godine, na području Sarajeva i Istočnog Sarajeva, s ciljem pribavljanja protivpravne imovinske koristi, organizovali kriminalnu grupu, te kao pripadnici navedene grupe putem pravnih lica u svom vlasništvu sklapali fingirane notarske ugovore i ugovore o pozajmicama radi finansijski neopravdanog izvlačenja većeg iznosa novca sa računa. Nezakonito pribavljen novac primali su, plasirali, raslojavali i upotrebljavali u privrednom i drugom poslovanju, a sve s ciljem prikrivanja ili pokušaja prikrivanja porijekla tog novca, čime su oprali novac u iznosu od 5.837.719,00 KM i u istom iznosu pribavili protivpravnu imovinsku korist.

- Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo podnesena je dopuna izvještaja protiv dva fizička lica i jednog pravnog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 383. KZ FBiH (Zloupotreba položaja ili ovlaštenja) i člana 389. KZ FBiH (Krivotvorenje službene isprave), dok je prijavljeno pravno lice počinilo ista krivična djela u vezi sa članom 128. KZ FBiH (Osnovi odgovornosti pravnog lica).

Nije podnesen nijedan izvještaj nadležnom tužilaštvu za krivično djelo finansiranje terorističkih aktivnosti.

Sprovedena je jedna operativna akcija „Oaza“ ili 83% manje u odnosu na 2016. godinu kada je provedeno šest operativnih akcija. Slobode je lišeno jedno lice ili 94% manje u odnosu na 2016. godinu kada je slobode lišeno 16 lica.

Finansijsko-obavještajno odjeljenje je u okviru rada na predmetima utvrdilo da je kroz finansijski sistem Bosne i Hercegovine u legalne novčane tokove ubačeno 10.275.546,00 KM nelegalno stečenog novca, dok je pričinjena materijalna šteta od prijavljenih krivičnih djela ukupno iznosila oko 2.000.000,00 KM, te stečena imovinska korist 8.935.546,00 KM, u 2016. godini kroz legalne novčane tokove ubačeno je 32.084.951,95 KM nelegalno stečenog novca, dok je pričinjena materijalna šteta od prijavljenih krivičnih djela ukupno iznosila 30.026.846 KM (pričinjena šteta za tri pravna lica na području BiH), te stečena imovinska korist u ukupnom iznosu od 28.955.624,70 KM.

Obveznici iz člana 4. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti prijavili su ukupno 478.832 transakcije u ukupnom novčanom iznosu od 19.192.755.516,65 KM. Od ukupnog broja prijavljenih transakcija, 257 je sumnjivih transakcija prijavljenih od banaka u novčanom iznosu od 50.629.202,63 KM, 270 je sumnjivih transakcija od drugih obveznika u ukupnom iznosu od 10.116.413,13 KM i jedna sumnjiva transakcija izdvojena po procjeni analitičara Finansijsko-obavještajnog odjeljenja u iznosu od 4.994.034,43 KM. U 2016. godini 452.420 transakcija u ukupnom novčanom iznosu od 18.763.537.227,09 KM, od čega 232 sumnjive transakcije prijavljene od banaka u novčanom iznosu od 108.903.227,70 KM i 168 je sumnjivih transakcija od drugih obveznika u ukupnom iznosu od 31.990.999,56 KM.

Zbog sumnje u pranje novca izdato je osam naloga za privremenu obustavu transakcija na računima šest fizičkih lica i četiri pravna lica u ukupnom iznosu od 272.119,20 KM, te devet naloga za kontinuirano praćenje finansijskog poslovanja klijenata. U 2016. godini izdato je 18 naloga za privremenu obustavu transakcija u iznosu od 19.898.712,00 KM na računima 27 fizičkih i pravnih lica, te jedan nalog za kontinuirano praćenje finansijskog poslovanja klijenta.

U okviru istraga krivičnih djela iz nadležnosti SIPA-e vođeno je sedam finansijskih istraga ili 63% manje u odnosu na 2016. godinu kada je provedeno 19 finansijskih istraga.

Provedene finansijske istrage									
	Izvještaji			Pravna lica			Fizička lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Tužilaštvu BiH	16	5	-69%	23	3	-87%	189	18	-90%
Kantonalnim tužilaštvima	3	2	-33%	8	3	-63%	74	25	-66%
UKUPNO	19	7	-63%	31	6	-81%	263	43	-84%

SIPA je tokom 2017. godine zaprimila, sačinila i prosljedila ukupno 332 analitičko-obavještajne analize, informacije i obavještenja u vezi sa krivičnim djelom pranje novca i drugim krivičnim djelima u vezi sa pranjem novcem. Na osnovu 31 informacije, koje su prosljeđene nadležnim poreskim upravama, entitetskim agencijama, te kantonalnim MUP-ovima, zaprimljena je 31 povratna informacija o preduzetim aktivnostima na osnovu člana 62. stav (9) Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Nadležne institucije su na osnovu informacija utvrdile dodatne obaveze za fizička i pravna lica u iznosu preko 3,6 miliona KM.

Od navedenih izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, tri izvještaja su podnesena zbog otkrivenih kriminalnih grupa koje se bave pranjem novca i drugim predikatnim krivičnim djelima. Pranje novca stečenog krivičnim djelima vršile su te iste kriminalne grupe preko svojih članova. Na osnovu otkrivenih i prijavljenih krivičnih djela može se zaključiti da su najčešća krivična djela kojima su bavili članovi organizovane kriminalne grupe s ciljem pribavljanja protivpravne imovinske koristi, prevara u privrednom poslovanju, te lažni stečaj i pranje novca. Novac stečen počinjenim krivičnim djelima su primali, držali ili istim raspolagali, te koristili u privrednom i drugom poslovanju i vršili prenose, čime su pokušali prikriti stvarno porijeklo novca, pa su ga suprotno namjeni za koju je odobren, transferisali u vidu pozajmice na račune dva pravna lica. Takođe, nezakonito stečenu imovinu su prodavali radi sticanja protivpravne imovinske koristi ili su novac stečen počinjenjem krivičnog djela nedozvoljene trgovine (lijekovima i lijekovima sličnim supstancama) van granica BiH, uložili u kupovinu hartija od vrijednosti.

S obzirom da nije identifikovan nijedan novi modalitet pranja novca, procjene rizika ukazuju da bi se i u narednom periodu, mogle zadržati tradicionalne tehnike pranja novca: kroz bankarski sektor, kroz sektor nekretnina, kroz poslove sa vrijednosnim papirima, ubacivanje gotovine u legalne novčane tokove kroz pozajmice vlasnika preduzeća sopstvenom preduzeću, izvlačenje novca iz privrednih društava preko off shore kompanija, krijumčarenje gotovine, elektronsko internet bankarstvo, upotrebom kompanija i preduzeća, kroz PDV prevare i dr.

Trendovi preduzetih mjera i naznake narednih koraka

- razvijati na svim nivoima vlasti strateški pristup finansijskim istragama, uključujući prihvatanje koncepta FATF-a o finansijskim istragama; provoditi finansijske istrage kao standard od samog početka krivične istrage pri prikupljanju dokaza o organizovanom kriminalu, terorizmu, pranju novca i ozbiljnim slučajevima korupcije; te primjenjivati multidisciplinarni i proaktivan pristup finansijskim istragama;
- dodatno ojačati kapacitete za borbu protiv terorizma putem bolje saradnje i koordinacije i razmjene obavještajnih podataka o krivičnim djelima, prevencije radikalizacije te putem programa za deradikalizaciju;

7. Privredni i finansijski kriminal na nivou BiH

Evidentirana krivična djela privrednog kriminala su u porastu. U 2017. godini u Bosni i Hercegovini je registrovano 1.417 krivičnih djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa iz oblasti poreza i carina, što je za 8,74% više nego u prethodnoj godini.

Red. Br.	Agencije, MUP-ovi entiteta i Policija Brčko Distrikt BiH	Broj evidentiranih krivičnih djela		
		2016.	2017.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	481	466	-3,12%
2.	MUP RS	745	911	22,3
3.	Policija Brčko distrikt BiH	1	1	-
4.	SIPA	76	39	-49
Ukupno u BiH		1.303	1.417	8,74

Procijenjena materijalna šteta za budžete BiH, obuhvaćena izvještajima Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA-e) i Uprave za indirektno oporezivanje o ovim krivičnim djelima u 2017. godini iznosi 43.520.467 KM, što je smanjenje u odnosu na 2016. godinu, kada je šteta iznosila 58.712.555 KM.

Materijalna šteta nastala izvršenjem KD privrednog kriminaliteta prema podacima MUP-a RS za 2017. godinu iznosi 76.780.000,00 KM (2016. godine 41.042.762,00 KM) a počinioci su ostvarili protivpravnu imovinsku korist u iznosu od 86.476.000,00 KM (2016. godine 36.727.162,00 KM).

Materijalna šteta nastala izvršenjem KD privrednog kriminaliteta, a prema izvještajima Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA-e), Uprave za indirektno oporezivanje i MUP-a Republike Srpske, na nivou Bosne i Hercegovine u 2017. godini iznosila je 120.300.467 KM (2016. godine 99.755.217 KM).

Tokom 2017. godine, SIPA je sprovela 11 operativnih akcija i to „Bonus“, „Rojal“, „Bond“ – dvije operativne akcije, „X“, „Master“, „Ringišpil“, „Kapija“, „List II“, „List III“ i „Đurđevik“, što je za 15% manje u odnosu na 2016. godinu kada je provedeno 13 akcija. Lišeno je slobode 55 lica, što je 39% manje u odnosu na 2016. godinu kada je slobode lišeno 90 lica.

Od ukupnog broja podnesenih izvještaja i dopuna izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu finansijskog kriminala, Državne agencije za istrage i zaštitu, sedam izvještaja protiv 25 lica i pet dopuna izvještaja protiv 13 lica podneseno je zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo **nedozvoljen promet akciznom robom**.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti nedozvoljenog prometa akciznom robom i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	14	7	-50%	61	25	-59%
Dopune izvještaja	6	5	-17%	37	13	-65%
UKUPNO	20	12	-40%	98	38	-61%

Među najbrojnijim krivičnim djelima privrednog kriminala nalaze se: zloupotreba ovlaštenja u privredi, obmana pri dobijanju kredita ili drugih pogodnosti, prevara u privrednom poslovanju, falsifikovanje ili uništenje službene isprave, porezna utaja, pronevjera u službi, nedozvoljena trgovina, organizovani kriminal a u vezi s poreznom utajom i carinskom prevarom i tako dalje. U privrednom kriminalu sve je više počinjenih djela iz člana 250.KZ BiH (Organizovani kriminal), što ukazuje u kojem se pravcu kreće ova vrsta kriminala, ukoliko se ne preduzmu preventivne i druge mjere.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- ojačati okvir za međuresornu saradnju između tijela za provedbu zakona kako bi se omogućilo uspostavljanje specijalizovanih međuresornih istražnih timova za rješavanje složenih slučajeva organizovanog kriminala, privrednog kriminala i korupcije;
- Radi efikasnije borbe protiv finansijskog kriminala, u narednom periodu neophodno je unaprijediti saradnju sa poreskim i carinskim službama u Bosni i Hercegovini radi zajedničkog sprečavanja krivičnih djela krijumčarenja roba, poreskih utaja, prevara u sistemu PDV-a, neplaćanja carina i krivičnih djela pranja novca.
- Intenzivirati aktivnosti na ispunjenju preporuka Vijeća Evrope u smislu borbe protiv korupcije i pranja novca GRECO.
- Da bi se poboljšala ukupna situacija u ovoj oblasti, neophodno je preduzeti mjere kojima će se smanjiti stopa nezaposlenosti i općeg siromaštva u Bosni i Hercegovini, ali i ojačati istražni kapaciteti policijskih agencija za otkrivanje i rasvjetljavanje ovih djela.

A) Krivotvorenje novca

Nije podnesen nijedan izvještaj zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo krivotvorenje novca, a u 2016. godini podnesen je jedan izvještaj protiv pet lica.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti krivotvorenja novca i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	1	-	-	5	-	-
Dopune izvještaja	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	1	-	-	5	-	-

Nije provedena nijedna operativna akcija, niti je bilo lica lišenih slobode kao i u 2016. godini.

Privremeno oduzete krivotvorene novčanice			
(Valute u nominalnoj vrijednosti)	2016.	2017.	+/- %
EUR	200,00	-	-

Nije bilo prijava pojedinačnih slučajeva stavljanja u optičaj krivotvorenih novčanica niti su prikupljene informacije o organizovanim kriminalnim grupama koje sa bave stavljanjem u optičaj krivotvorenih novčanica. Operativnim radom nastaviće se prikupljati informacije, te će se u slučaju identifikacije lica koja stavljaju u optičaj krivotvorene novčanice preduzimati konkretne aktivnosti s ciljem dokazivanja izvršenja krivičnog djela.

B) Registrirana korupcijska krivična djela

Bosna i Hercegovina je dostigla određeni nivo pripremljenosti u borbi protiv korupcije. Određeni napredak je postignut u realizaciji preporuka kroz usvajanje strategija i akcionih planova na različitim nivoima vlasti. Ipak, pravni i institucionalni okvir je i dalje neadekvatan a rascjepkanost akcionih planova

čini njihovu provedbu manje efikasnom. I dalje postoji jaz između izražene političke volje i nepostojanja konkretnih rezultata.

Posebno veliku prijetnju za Bosnu i Hercegovinu i dalje predstavljaju široko rasprostranjene **koruptivne aktivnosti, posebno sistemska korupcija**. Koruptivne aktivnosti nisu samo puki pokušaji da se osigura neka nepripadajuća pogodnost, već gotovo uvijek završavaju uspjehom po inicijatora korupcije i sa odgovarajućom kompenzacijom za onog koji je određenu pogodnost inicijatoru nezakonito osigurao.

U toku 2017. godine, policijske agencije BiH i u BiH su registrirale ukupno 685 krivičnih korupcijska djela, što u odnosu na prošlu godinu (675), predstavlja povećanje broja ovih krivičnih djela za 1,48%. Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja te ovlaštenja u privredi preovladavaju kao najčešća korupcijska krivična djela u Bosni i Hercegovini. U 2017. godini registrirano je 267 takvih krivičnih djela (prethodne godine 227), što predstavlja 38,97,% svih korupcijskih krivičnih djela.

Od ukupnog broja izvještaja i dopuna izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, podneseno je 14 izvještaja kojima je prijavljeno 78 lica, od kojih je 70 fizičkih lica i osam pravnih lica i pet dopuna izvještaja protiv 12 lica, od kojih je 11 fizičkih lica i jedno pravno lice zbog postojanja osnova sumnje da su, između ostalih, počinili i **krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti**. U 2016. godini podneseno je 20 izvještaja protiv 97 lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti korupcije i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	20	14	-30%	97	78	-20%
Dopune izvještaja	1	5	400%	1	12	1100%
UKUPNO	21	19	-10%	98	90	-8%

Od navedenog broja izvještaja i dopuna izvještaja o postojanju osnova sumnje o počinjenom krivičnom djelu, nadležnim tužilaštvima u BiH podneseno je:

- devet izvještaja kojima je prijavljeno 21 lice zbog postojanja osnova sumnje da su počinili, isključivo, krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti;
- četiri izvještaja protiv 39 fizičkih lica i osam pravnih lica i tri dopune izvještaja protiv šest lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela finansijskog kriminala, krivična djela korupcije i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti;
- jedan izvještaj protiv deset lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djela organizovani kriminal, neovlašteni promet opojnim drogama, teška krađa i zloupotreba položaja ili ovlaštenja;
- dvije dopune izvještaja protiv pet fizičkih lica i jednog pravnog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti i krivično djelo krivotvorenje isprava.

Finansijski kriminal i korupcija u BiH jedan su od najvećih i najrasprostranjenijih problema društva, a za posledicu imaju velike gubitke javnih prihoda. Naročito negativne posljedice, po privredu i društvo u cjelini, predstavlja gubitak javnih prihoda kroz brojne modalitete evazije poreza i carina, izbjegavanjem obračuna i plaćanja poreskih i carinskih obaveza, neopravdanim povratom PDV-a putem lažne dokumentacije, nedostupnih firmi i sl.

Činjenje krivičnih djela korupcije uglavnom se veže za uži krug ljudi koji čine ova krivična djela, za svoju korist ili u korist trećih lica, a budući da oštećeni građani ili preduzeća rijetko odlučuju prijaviti

počinioce, otkrivanje i dokazivanje krivičnih djela korupcije je otežano. U posljednje vrijeme porastao je broj građana koji prijavljuju ovakve nezakonitosti.

Procjena je da će i u narednom periodu, kada je u pitanju finansijski kriminal, najčešći biti zastupljena krivična djela carinska prevara, poreska utaja ili prevara i pranje novca stečenog na taj način, dok će najčešći pojavni oblici krivičnih djela korupcije biti zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja, nesavjestan rad u službi, prevara, primanje dara i drugih oblika koristi i davanje dara i drugih oblika koristi.

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, je u 2017. godini zaprimila ukupno 130 podnesaka sa indicijama koruptivnog ponašanja putem pošte, elektronske pošte, telefonskim putem i lično (2016. 139). U skladu sa svojim nadležnostima a rukovodeći se principima profesionalnog i jednakog tretmana i nediskriminacije, te načelima pravovremenosti i opravdanosti analiziran je svaki pojedinačni podnesak i na osnovu **Zakona o Agenciji i Pravilnika o postupanju po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja**, te su isti dostavljeni na daljnje postupanje nadležnim pravosudnim i policijskim institucijama u Bosni i Hercegovini.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Bosna i Hercegovina je još uvijek u ranoj fazi na polju borbe protiv korupcije. Korupcija je i dalje rastrostranjena u mnogim oblastima i predstavlja ozbiljan problem širom javnih i privatnih sektora. Potrebno je ubrzati provedbu Strategije i Akcionog plana. Potrebni su odlučniji naponi, kako bi se uspostavio pouzdan mehanizam praćenja istražnih radnji i procesuiranja predmeta korupcije na visokom nivou.
- izmijeniti i dopuniti zakonodavstvo kako bi se osiguralo efikasno rješavanje sukoba interesa na nivou države, FBiH i Brčko distrikta, unaprijediti propise koji regulišu imovinske kartice i usvojiti propise koji osiguravaju efektivnu zaštitu onih koji prijavljuju korupciju (uzbunjivača) u FBiH i Brčko distriktu;
- znatno unaprijediti postignute rezultate u oblastima suzbijanja i sprečavanja korupcije, između ostalog uvođenjem efektivnih i preventivnih sankcija

8. Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga na nivou Bosne i Hercegovine

Broj registriranih krivičnih djela (KD-a) u vezi sa zloupotrebom droga u BiH u 2017. godini (1.862) je u porastu u odnosu na 2016. godinu (1.487) za 25,21%. Prema podacima policijskih agencija i institucija, ova krivična djela počinilo je 2.129 osoba, što je za 35,77% počinitelja više nego prethodne godine. Najbrojnije krivično djelo (KD) je posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga, nakon kojeg slijedi neovlaštena proizvodnja i promet opojnih droga. U prvoj tabeli dat je pregled registriranih KD-a po sigurnosnim agencijama, a u drugoj po broju počinilaca.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Broj registriranih KD zloupotreba droge		
		2016. god.	2017.god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	1.177	1.436	22,01
2.	MUP RS	226	281	24,3
3.	Policija Brčko distrikt BiH	13	22	69,23
4.	Granična policija BiH	66	111	68,18
5.	SIPA	5	12	140

Ukupno u BiH	1.487	1.862	25,21
--------------	-------	-------	-------

U Republici Srpskoj i u Brčko Distriktu BiH se nezakonito posjedovanje (manjih količina) opojnih droga vodi po prekršajnom postupku. Takvih prekršaja-prijava u 2017. godini u RS-u bilo je evidentirano 474.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Broj počinilaca KD zloupotreba droge		
		2016.god.	2017.god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	1.224	1.563	27,70
2.	MUP RS	240	350	45,8
3.	Policija Brčko distrikt BiH	17	29	70,58
4.	Granična policija BiH	76	126	65,78
5.	SIPA	11	61	455
Ukupno u BiH		1.568	2.129	35,77

SIPA je tokom 2017. godine podnijela deset izvještaja protiv 61 lica, od kojih je 59 fizičkih lica i dva NN lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela iz oblasti neovlaštenog prometa opojnim drogama, a u 2016. godini podnesena su četiri izvještaja protiv 11 lica.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti neovlaštenog prometa opojnim drogama i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	4	10	150%	11	61	455%
Dopune izvještaja	-	1	-	-	1	-
UKUPNO	4	11	175 %	11	62	464%

Izvještaji i dopuna izvještaja podneseni tužilaštvima u BiH zbog postojanja osnova sumnje da su počinjena krivična djela iz oblasti neovlaštenog prometa opojnim drogama:

1. izvještaj Tužilaštvu BiH protiv četiri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama) i krivično djelo iz člana 31. KZ BiH (Pomaganje);
2. izvještaj kantonalnom tužilaštvu protiv 36 lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 342. KZ FBiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 238. KZ FBiH (Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga) i članom 23. KZ FBiH (Vrijeme učinjenja krivičnog djela);
3. izvještaj Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 238. KZ FBiH (Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga);

4. izvještaj Tužilaštvu BiH protiv dva fizička lica i dva NN lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama);
5. izvještaj Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo protiv tri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 238. KZ FBiH (Nedozvoljena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga), u vezi sa članom 31. KZ FBiH (Sapočiniteljstvo);
6. izvještaj Tužilaštvu BiH protiv tri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal), u vezi sa krivičnim djelom iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama);
7. izvještaj Tužilaštvu BiH protiv četiri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal) i krivično djelo iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama);
8. izvještaj Tužilaštvu BiH protiv tri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal) i iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama);
9. izvještaj Kantonalnom tužilaštvu Kantona Sarajevo protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 238. KZ FBiH (Neovlašteni proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga);
10. izvještaj Tužilaštvu BiH protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama);
11. dopuna izvještaja Tužilaštvu BiH protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 250. KZ BiH (Organizovani kriminal) i krivično djelo iz člana 195. KZ BiH (Neovlašteni promet opojnim drogama).

Provedeno je deset operativnih akcija i to „Praznik“, „Rogoj“, „Rover“, „Green“, „Artan“, „Delta“, „Sokol“, „Skandi“, „Kovera“ i „Povratnik“, što je za 233% više u odnosu na 2016. godinu kada su sprovedene tri operativne akcije. Lišena su slobode 54 lica ili 575% više u odnosu na 2016. godinu kada je slobode lišeno osam lica.

Pored navedenog, u saradnji sa službenicima Uprave za indirektno oporezivanje BiH, 19.7.2017. godine na području Zenice pronađeno je i privremeno oduzeto oko 82 kilograma supstance koja svojim izgledom i osobinama asocira na opojnu drogu heroin. Aktivnosti su provedene pod nadzorom Tužilaštva BiH. Policijski službenici SIPA-e i službenici Uprave za indirektno oporezivanje BiH u saradnji sa Obavještajno-bezbjednosnom agencijom BiH nastavljaju aktivnosti na prikupljanju dokaza o počinjenom krivičnom djelu i pronalasku počinitelja.

U Bosni i Hercegovini prisutne su gotovo sve vrste opojnih droga. Potrošnja droge je u porastu, ali i dalje je relativno niska u poređenju sa drugim evropskim zemljama. Zabrinjava sve veća uključenost bh. građana u nedozvoljen promet opojnim drogama, kako na području zemlje, tako i na području drugih evropskih zemalja.

Prema raspoloživim informacijama na području BiH i dalje je najprisutnija marihuana, spid i ekstazi, a u određenim količinama i heroin i kokain. BiH i dalje predstavlja značajno tranzitno područje za krijumčarenje većih količina marihuane. Ruta krijumčarenja heroina koja dolazi sa istoka, najvećim dijelom zaobide Bosnu i Hercegovinu zbog loše putne komunikacije i konfiguracije terena.

Najveći dio marihuane na područje zemalja Balkana stiže iz Republike Albanije preko Crne Gore i BiH, i dalje u zemlje zapadne Evrope.

Posljednjih godina u BiH je povećana količina privremeno oduzete genetski modificirane marihuane, tzv. „skank“, pa je i povećano krijumčarenje ove droge preko granica BiH. Ova vrsta droge pogodna je za uzgoj i proizvodnju, pa su pronađeni manji zasadi na području BiH.

Prema operativnim procjenama opojna droga heroin na područje sjeveroistočnog dijela BiH, dolazi iz Republike Srbije, najvjerovatnije sa područja Kosova i Metohije, na koje dolazi iz Republike Turske. Jedan dio ostaje u BiH, dok se veća količina neovlašteno prodaje organizovanim kriminalnim grupama u EU.

Sintetičke opojne droge „ekstazi“ i „amfetamin spid“ uglavnom dolaze iz Kraljevine Holandije u zemlje Istočne Evrope, a jedan manji dio, ovisno o potrebama tržišta, završava i na području BiH. Opojna droga spid dostupna je i cijenom prihvatljiva za konzumente i distributere, a u BiH iz Kraljevine Holandije najčešće se doprema skrivena u specijalno izgrađenim tajnim skrovištima u automobilima i kamionima.

Prema raspoloživim podacima organizovane kriminalne grupe međusobno sarađuju na području BiH, ali i sa kriminalnim grupama izvan granica BiH, posebno sa kriminalnim grupama koje su aktivne u zemljama bivše Jugoslavije. Saradnja se ostvaruje direktnom komunikacijom i sastancima, te putem sofisticirane opreme i komunikacionih sredstava, a sve češće i preko društvenih mreža.

Prema podacima OSA-e krijumčarenje i neovlašteno stavljanje u promet opojnih sredstava predstavlja još uvijek jednu od primarnih nezakonitih aktivnosti iz oblasti organiziranog kriminala. I pored kontinuiranih aktivnosti OSA/OBA BiH i drugih sigurnosnih struktura u BiH, opojna sredstva se krijumčare i distribuiraju nesmanjenim intenzitetom.

Teritorij Bosne i Hercegovine zbog svog geografskog položaja predstavlja tranzitno područje na tzv. balkanskoj ruti. Krijumčarenje se i dalje odvija u dva smjera: opojna sredstva poput heroina i skanka se krijumčare iz pravca Azijskog kontinenta prema Balkanskom poluostrvu i dalje Zapadnoj Evropi, dok se iz Zapadne Evrope ka istoku krijumčare kokain i sintetički narkotici poput spida i ekstazija.

Podaci o krijumčarenju opojnih sredstava iz pravca Zapadne Evrope ka istoku korespondiraju sa već uočenom pojavom pojačanog krijumčarenja kokaina iz zemalja poput Kolumbije i Ekvadora prema zemljama Evropskog kontinenta. Naime, kako je uočeno, Evropski kontinent predstavlja primarno tržište za kriminalne grupacije sa područja Južne Amerike, a razlozi za isto su veća cijena po kilogramu kokaina te manja vjerovatnoća zapljene pošiljki u odnosu na Sjevernu Ameriku koja je ranije bila najčešća destinacija.

Određeni, količinski manji dio opojnih sredstava se distribuiraju na području Bosne i Hercegovine od strane kako već od ranije identificiranih počinilaca ovih inkriminacija, tako i uključivanjem novih lica. Ono što je uočeno jeste da se za nabavku opojnih sredstava povremeno kao platežno sredstvo koristi naoružanje prokrijumčareno iz BiH ka Zapadnoj Evropi. Pomenuta pojava je bila kontinuirano zastupljena tokom 2017. godine i očekuje se da će i u narednom periodu biti zastupljena nesmanjenim intenzitetom.

Osim Sarajeva i pripadajuće regije, te drugih većih gradova u BiH, Trebinje predstavlja područje preko kojeg se najčešće vrši krijumčarenja narkotika. Uzrok pomenutog jeste gravitiranje ovog područja ka Crnoj Gori, kao i poroznost granice BiH i Crne Gore (veliki broj ilegalnih graničnih prelaza).

U proteklom periodu došlo je do „ujedinjavanja“ djelovanja motociklističkih klubova iz BiH i stvaranje podružnica u drugim državama, prvenstveno u Republici Turskoj. Formirajući ogranak u Turskoj, lideri motociklističkih klubova su uz pomoć mnogobrojnog članstva obezbijedili pokrivenost cjelokupne rute za krijumčarenje opojnim sredstvima na relaciji Turska – Makedonija – Srbija – BiH – Hrvatska – Slovenija – Austrija – Njemačka – zemlje Skandinavije.

Osim u promet opojnih sredstava, pripadnici motociklističkih klubova involvirani su i u organiziranje prostitucije, pranje novca, koruptivno djelovanje usmjereno na predstavnike institucija za provedbu zakona. Isti često posjeduju ilegalno nabavljeno naoružanje koje upotrebljavaju prilikom obračuna sa suprotstavljenim grupacijama.

Tabelarni prikaz količina zaplijenjene droge u 2017. godini u BiH

Agencija	Heroin	Kokain	Marihuana - skank	Stabljike kanabisa	Ekstazi	Amfetamin -spid	Hašiš
SIPA	88.496,04 gr	15 gr	50.161 gr	2 kom	2,77 gr 150 kom	404,68 gr	-
GP BiH	2,4 gr	5,79 gr	124.851,06 gr	47 kom 28.003 gr	98 kom	52,99 gr	30,78 gr
FMUP	269,25 gr i 147 kom	100,86 gr 16 kom	109.945,6 gr 434 kom	21.246 gr 2.007 kom	-	55.768,4 gr 1.302 kom	80 gr 2 kom
MUP RS	2.013,54 gr	1.747,48 gr	177.900,67 gr	1.554 kom	247,3 gr 209 kom	1.940,40 gr i 1 kom	4,12 gr
Pol.Brčko dist.BiH	3,21 gr	0,04 gr	2,11 gr	9 kom	0,003 gr 3 kom	0,07 gr	-
Ukupno	90.784,44 gr i 147 kom	1.869,17 gr i 16 kom	462.860,44 gr i 434 kom	49.249 gr i 3.619 kom	250,073 gr i 460 kom	58.166,54 gr i 1.303 kom	114,9 gr i 2 kom

Tabelarni prikaz količina zaplijenjene droge u 2016. godini u BiH

Agencija	Heroin	Kokain	Marihuana - skank	Stabljike kanabisa	Ekstazi	Amfetamin-spilid	Hašiš
SIPA	1.122,22 gr	2 gr	9.500 gr	-	-	3.000 gr	-
GP BiH	0,37 gr	10,78 gr	419.407,64 gr	316 kom	6 kom + 0,35 gr	11,41 gr	44,95
FMUP	1.906 gr 2,8 ml i 74 kom	615,6 gr 21 kom	23.683 gr 533 kom	9.633 gr 3.192 kom	-	13.890 gr, 390 ml i 1996 kom	1.010,9 gr 16 kom
MUP RS	308,85 gr	105,56 gr	52.679,07 gr	1.719 kom	188,59 kom	258,02 gr i 4 kom	56,33 gr
P.Brčko dist. BiH	-	0,813 gr	3.234	4 kom		1,06 gr	-
Ukupno	3.337,44 i 2,8 ml i 74 kom	734,753 gr i 21 kom	508.503,71 gr i 533 kom	9.633 gr i 5.231 kom	0,35 gr i 194, 59 kom	17.160,49 gr i 390 ml i 2.000 kom	1.112,18 gr i 16 kom

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Edukacija agencija za provedbu zakona i tužilaštava u dijelu primjene savremenih IT tehnologija, sa ciljem suzbijanja promovisanja novih vrsta droga i načina njihove izrade kroz uspostavu sistema ranog upozoravanja.
- Intenziviranje upotrebe posebnih istražnih radnji, naročito prikrivenog istražitelja, kontrolisanih isporuka i nadzor komunikacija.

- Edukacija policijskih službenika u segmentu novih vrsta opojnih droga na tržištu.
- Edukovati učenike kroz vaspitnoobrazovni sistem Bosne i Hercegovine o štetnosti zloupotrebe droga.

9. Registrirana krivična djela krijumčarenja i trgovine ljudima na nivou Bosne i Hercegovine

U 2017. godini zabilježen je porast registriranih krivičnih djela u ovoj oblasti. Registrirano je 39 krivičnih djela u vezi sa krijumčarenjem i trgovinom ljudima, uključujući i navođenje na prostituciju, što u odnosu na 2016. godinu, kada je zabilježeno 33 ovakvih krivičnih djela, predstavlja rast od 18,18 %.

Red. broj.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Broj otkrivenih KD	
		2016.god.	2017.god.
1.	FMUP	1	2
2.	MUP RS	2	0
3.	Policija Brčko distrikt BiH	0	2
4.	Granična policija BiH	10	28
5.	SIPA	10	7
Ukupno u BiH		33	39

SIPA je tužilaštvima u BiH u 2017. godini podnijela dva izvještaja protiv tri lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo iz oblasti krijumčarenje ljudi, a u 2016. godini podnesen je jedan izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno navedeno krivično djelo.

Izvještaji iz oblasti krijumčarenja ljudi i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	1	2	100%	1	3	200%
Dopune izvještaja	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	1	2	100%	1	3	200%

Izvještaji podneseni Tužilaštvu BiH zbog postojanja osnova sumnje da su počinjena krivična djela iz oblasti krijumčarenje ljudi:

1. jedan izvještaj protiv dva lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinila krivično djelo iz člana 189. KZ BiH (Krijumčarenje ljudi);
2. jedan izvještaj protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 187. KZ BiH (Međunarodno navođenje na prostituciju), krivično djelo iz člana 149a. KZ BiH (Nezakonito uskraćivanje identifikacionih dokumenata) i krivično djelo iz člana 189. KZ BiH (Krijumčarenje ljudi).

Sprovedena je jedna operativna akcija bez kodnog naziva (17.1.2017. godine). Nije bilo lica lišenih slobode, kao ni i u 2016. godini.

Bosna i Hercegovina je i dalje zemlja polazišta, tranzita i odredišta kada je u pitanju trgovina ljudima u svrhu radne eksploatacije, seksualne eksploatacije, prosjačenja i prisilnog braka. U toku je provođenje Akcionog plana za borbu protiv trgovine ljudima za period 2016-2019. Međutim, i dalje je potrebno razviti sveobuhvatan, multidisciplinarni pristup trgovini ljudima usmjeren ka žrtvama i poboljšati proces identifikacije i zaštite žrtava. Više od polovine identifikovanih potencijalnih žrtava su bili maloljetnici, a skoro od tri četvrtine njih su bile žene. Trgovina ljudima je uglavnom usmjerena na prisilno prosjačenje, radnu eksploataciju, prisilne brakove i seksualnu eksploataciju. BiH je tranzitno područje za ilegalne migrante, najčešće državljane zemalja Bliskog istoka, koji uz pomoć krijumčara iz BiH, Republike Srbije i Republike Hrvatske, dolaze do svoje krajnje destinacije, zemalja Zapadne Evrope. Prema raspoloživim podacima aktivirane su krijumčarske rute kroz Bosnu i Hercegovinu. Takođe, primijećeno je da se krijumčarenje stranih državljana vrši u više pravaca, legalnim i ilegalnim graničnim prelazima, svim transportnim sredstvima, uključujući i legalan dolazak u BiH zračnim putem na Međunarodni aerodrom Sarajevo. Migranti i samoinicijativno pokušavaju ilegalno preći državnu granicu, direktno ugovarajući prevoz sa vozačima i taksistima ili blizu graničnih prelaza neopaženo ulaze u teretna vozila koja prelaze državnu granicu. U procesu istrage teško je dokazati vezu između vozača kamiona i ilegalnih migranata ili drugih lica koja organizuju ovakve prelaske.

U narednom periodu na trendove izvršenja krivičnog djela krijumčarenje ljudi značajno će uticati činjenica da je veliki broj migranata, nakon zatvaranja balkanske rute, ostao na području Republike Srbije, Republike Makedonije i Republike Grčke, i koji će pokušati na razne načine stići do zemalja Zapadne Evrope.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- U narednom periodu od ključne važnosti su: proaktivna identifikacija žrtava, te učinkovit i dobro funkcionirajući državni mehanizam za upućivanje u sigurne kuće. Također, stalna obuka policije i tužilaca, konstantna razmjena informacija, koordinirano planiranje i provođenje policijskih akcija.
- **Akcionni plan za borbu protiv trgovine ljudima za period 2016. -2019. godina**, je u fazi implementacije, te je ujedno krovni dokument na nivou Bosne i Hercegovine u oblasti borbe protiv trgovine ljudima
- U pogledu prevencije potrebni su veći napor kako bi se spriječila trgovina djecom, uključujući proaktivniju ulogu socijalnih službi. Također je potrebno pažljivo pratiti reintegraciju u njihove porodice kako bi se spriječila ponovna viktimizacija.

10. Registrirana krivična djela izazivanje opće opasnosti

U Bosni i Hercegovini je u 2017. godini registrirano za 3,42% više krivičnih djela izazivanja opće opasnosti nego u istom periodu prošle godine.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD izazivanje opće opasnosti		
		2016. god.	2017. god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	236	239	1,27
2.	MUP RS	80	87	8,7
3.	Policija Brčko distrikt BiH	5	6	20
Ukupno u BiH		321	332	3,42

Za izvršenje ovih krivičnih djela, u FBiH prijavljeno je 177 osoba, u Distriktu Brčko BiH četiri osobe, dok je u Republici Srpskoj od počinjenih 87 KD rasvijetljeno 69 kao i četiri KD počinjena u prethodnim godinama.

Višegodišnji prosjek krivičnih djela izazivanje opće opasnosti **upotrebom vatrenog oružja i MES-a** u odnosu na ukupan broj djela izazivanje opće opasnosti iznosi oko 1/3. To znači da su 2/3 takvih djela izazvana požarima, električnom ili drugom energijom i kakvom općeopasnom radnjom ili općeopasnim sredstvom.

Također, poseban sigurnosni problem iz ove oblasti je sve prisutnije oružano razračunavanje pojedinaca i kriminalnih grupa na javnim mjestima, prije svega u ugostiteljskim objektima. Zabrinjava i broj poginulih i ranjenih osoba u takvim razračunavanjima, često i slučajnih prolaznika ili posjetilaca ugostiteljskih objekata. Takvi incidenti stvaraju percepciju kod građana da je stanje opće a posebno lične sigurnosti u BiH na niskom nivou. Zato efikasno kriminalističko rješavanje takvih razračunavanja i njihova prevencija mogu dovesti do poboljšanja opće percepcije.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Krivično djelo izazivanja opće opasnosti po svome sadržaju predstavlja izazivanje opasnosti za život ljudi ili imovinu većeg opsega požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim plinom, jonizirajućim zračenjem, električnom ili drugom energijom ili pucanjem iz vatrenog oružja ili kakvom opće opasnom radnjom ili opće opasnim sredstvom.
- Mjere na otkrivanju motiva ovih napada, treba da uozbilje i pristup nadležnih organa u radu na ovim predmetima, jer se napad ili podmetanje eksplozivne naprave pod automobil policijskog službenika, sudije ili inspektora, može smatrati i napadom na vlast i državu.
- Imajući u vidu brojnost požara, ljudske žrtve i visinu materijalne štete, posebno tokom ljetnog perioda, treba raditi na boljem funkcioniranju zaštite od požara u Bosni i Hercegovini, na kupovini moderne i adekvatne opreme i sl.
- Pri proizvodnji, ispitivanju, prometu, upotrebi, skladištenju, reciklaži, uništavanju i rukovanju s eksplozivnim materijama, pravne i fizičke osobe moraju voditi brigu o zaštiti života i zdravlja ljudi i njihove materijalne imovine, te provoditi sve zakonske mjere i propise iz te oblasti.

11. Ilegalno držanje i trgovina oružjem, municijom i minsko-eksplozivnim sredstvima u BiH

Smanjen je broj registriranih krivičnih djela (KD) iz oblasti ilegalnog posjedovanja i trgovine oružja na nivou Bosne i Hercegovine u 2017. godini u odnosu na prethodnu godinu za – 14,40%.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD nedozvoljeno držanje oružja ili eks.materijala		
		2016. god.	2017. god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	250	198	-20,80

2.	MUP RS	337	298	-11,6
3.	Policija Brčko Distrikt BiH	17	10	-41,17
4.	Granična policija BiH	8	16	100
5.	SIPA	6	7	17
Ukupno u BiH		618	529	-14,40

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Izvršioi KD nedozvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materijala		
		2016.god.	2017.god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	241	180	-25,31
2.	MUP RS	281	245	-12,81
3.	Policija Brčko Distrikt BiH	10	21	110
4.	Granična policija BiH	7	17	143
5.	SIPA	13	8	-38
Ukupno u BiH		552	471	-14,67

SIPA je tužilaštvima u BiH podnijela ukupno sedam izvještaja protiv osam lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivična djela neovlaštene proizvodnje, prometa, posjedovanja oružja i vojne opreme, te krađe oružja i vojne opreme. U 2016. godini podneseno je šest izvještaja protiv 13 lica i dvije dopune izvještaja protiv pet lica.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti nedozvoljene proizvodnje, prometa, posjedovanja i krađe oružja i vojne opreme i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	6	7	17%	13	8	-38%
Dopune izvještaja	2	1	-50%	5	1	-80%
UKUPNO	8	8	-	18	9	-50%

Sprovedene su tri operativne akcije i to „August Štampar“, „Dubica“ i „Strelište“, što je za 40% manje u odnosu na 2016. godinu kada je provedeno pet operativnih akcija. Lišena su slobode tri lica ili 73% manje u odnosu na 2016. godinu kada je slobode lišeno 11 lica.

Nadležnim tužilaštvima u BiH podnesena su dva izvještaja protiv dva lica i jedna dopuna izvještaja protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da su počinili krivično djelo neovlaštena proizvodnja i promet oružja i vojne opreme. U 2016. godini podneseno je pet izvještaja protiv 12 lica i dvije dopune izvještaja protiv pet lica.

Izvještaji i dopune izvještaja iz oblasti neovlaštene proizvodnje i prometa oružja i vojne opreme i prijavljena lica						
	Izvještaji i dopune izvještaja			Prijavljena lica		
	2016.	2017.	+/- %	2016.	2017.	+/- %
Izvještaji	5	2	-60%	12	2	-83%
Dopune izvještaja	2	1	-50%	5	1	-80%
UKUPNO	7	3	-57%	17	3	-82%

Izvještaji i dopuna izvještaja podneseni tužilaštvima u BiH zbog postojanja osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo su:

1. izvještaj Okružnom javnom tužilaštvu u Trebinju protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 399. KZ RS (Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija);
2. izvještaj Okružnom javnom tužilaštvu u Prijedoru protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 361. KZ RS (Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija);
3. dopuna izvještaja okružnom tužilaštvu protiv jednog lica zbog postojanja osnova sumnje da je počinilo krivično djelo iz člana 399. KZ RS (Nedozvoljena proizvodnja i promet oružja ili eksplozivnih materija).

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- U toku je provedba Strategije za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja - „SALW“ 2016 – 2020. godina.
- U Bosni i Hercegovini, trenutno je na snazi 12 zakona koji reguliraju ovu oblast a od kojih je deset usklađeno sa EU standardima. Četiri su ključne preporuke EU kako regulisati stanje u BiH; - *uskladiti različitost definicija u zakonima*, - *izvršiti kategorizacija oružja*, - *uskladiti izgled isprave o oružju*, - *te kaznene odredbe*.
- U Ministarstvu sigurnosti BiH u toku je izrada nove centralne elektronske evidencije koju finansira UNDP u sklopu CIAT projekta.
- Vršena je dosljedna provedba Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme.
- Teroristički napadi širom Evrope pokazali su kako ilegalno oružje može da nanese štetu velikih razmjera, a sama činjenica da teroristi na lak način dolaze u posjed ilegalnog oružja pokazuje slabosti sistema kontrole i nadzora, od proizvodnje, preko distribucije do krajnjih korisnika i iziskuje jedinstven međunarodni odgovor.

12. Registrirana krivična djela protiv imovine u BiH

Od ukupnog broja krivičnih djela (KD-a) registriranih u 2017. godini (27.016), 13.957 KD ili 51,66% odnosi se na krivična djela protiv imovine, što je manje nego 2016. godine. Zabilježeno je smanjenje broja krivičnih djela protiv imovine za 10,68% u odnosu na 2016. godinu (15.627). Smanjen je i broj izvršilaca ovih krivičnih djela za 7,3%.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD protiv imovine		
		2016.god.	2017.god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	10.374	9.130	-11,99
2.	MUP RS	4.926	4.466	-9,3
3.	Policija Brčko distrikt BiH	320	356	11,25
4.	Granična policija BiH	7	5	-28,57

Ukupno u BiH		15.627	13.957	-10,68
Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Osumnjičene osobe za KD protiv imovine		
		2016.god.	2017.god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	4.570	4.216	-7,75
2.	MUP RS	3.018	2.807	-7,0
3.	Policija Brčko distrikt BiH	134	147	9,70
4.	Granična policija BiH	19	5	-73,68
Ukupno u BiH		7.741	7.175	-7,3

12.1. Registrirana krivična djela krađa (otuđenja) motornih vozila u BiH

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD krađa motornih vozila		
		2016.god.	2017. god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	897	654	-27,09
2.	MUP RS	126	123	-2,4
3.	Policija Brčko distrikt BiH	6	5	-16,66
Ukupno u BiH		1.029	782	-24

U 2017. godini, u BiH je zabilježeno smanjenje krivičnih djela krađe (otuđenja) motornih vozila za -24% u odnosu na 2016. godinu⁴.

U Federaciji BiH, u 2017. godini, izvršeno je 654 krivičnih djela otuđenja motornih vozila, što je manje za 243 djela (-27,09 %) u odnosu na uporedni period. Za ova djela je prijavljeno je 97 lica, što je više za 11 ili (-12,79 %). Najviše motornih vozila je otuđeno na području Kantona Sarajevo 431 (65,90%).

U Republici Srpskoj, u 2017. godini, prijavljena su 123 krivična djela koja se odnose na otuđenje motornih vozila (2016. godine 126), za -2,4% manje nego prethodne godine. Od ukupnog broja prijavljenih, u 49 slučajeva se radilo o teškoj krađi vozila, u 33 slučajeva krađe vozila, a u 41 slučaju o oduzimanju vozila na motorni pogon. U 2017. godini je pronađeno i vlasnicima vraćeno 105 vozila od kojih je 75 otuđeno na teritoriji Republike Srpske, 22 otuđena na teritoriji Federacije BiH i osam vozila za koja je potragu raspisao INTERPOL.

⁴ Prema analizama EUROPOL-a i INTERPOL-a u Evropi se godišnje ukrade oko 1.200.000 vozila, sa godišnjim profitom organizovanih kriminalnih grupa koji dostiže 8 milijardi Eura, te radnih mašina i opreme u vrijednosti od oko 4,5 milijardi Eura, što znači da te organizacije imaju višestruko veći budžet od bilo koje policijske agencije u svijetu, te su prema procjenama stručnjaka uvijek korak ispred policije, koja se stalno mora prilagođavati u borbi protiv novih pojava oblika krađa, razboj ni stava, utaja i prevara u vezi vozila. Naravno to predstavlja veći problem u nerazvijenijim zemljama u koje se može svrstati i BiH.

12.2. Registrirana krivična djela razbojništvo

Razbojništva su u 2017. godini smanjena na nivou Bosne i Hercegovine (757), za -17,2% u odnosu na 2016. godinu (915), a broj izvršilaca je također u padu za -4,83 %.

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD razbojništva		
		2016.god.	2017. god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	801	671	-16,23
2.	MUP RS	102	77	-24,5
3.	Policija Brčko distrikt BiH	12	9	-25
Ukupno u BiH		915	757	-17,2
Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	Broj počinitelja KD razbojništva		
		2016. god.	2017. god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	337	316	-6,23
2.	MUP RS	86	85	-1,16
3.	Policija Brčko distrikt BiH	11	12	9,09
Ukupno u BiH		434	413	-4,8

12.3. Razbojničke krađe

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD razbojničke krađe		
		2016. god.	2017. god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	16	21	31,25
2.	MUP RS	4	2	-50
3.	Policija Brčko distrikt BiH	1	1	-
Ukupno u BiH		21	24	14,28

U 2017. godini u BiH su u porastu registrirana krivična djela razbojničke krađe za 14,28%.

Najčešći objekti napada su bile benzinske pumpe, sportske kladionice, samostalne trgovinske radnje, kuće i stanovi, apoteke, zlatare i banke.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Raspoloživa saznanja o krivičnim djelima protiv imovine, ukazuju da je ovo izrazito međukantonalni vid kriminala, a sve više i međuentitetski.
- Pad krivičnih djela razbojnička krađa u BiH rezultat je poboljšanih načina zaštite najčešćih objekata napada: od vanjskih i unutarnjih nadzornih kamera do bolje stručno osposobljenih pripadnika zaštitarskih firmi.
- Smanjenje izvršenja krivičnog djela krađe motornog vozila u 2017. godini, dijelom je rezultat planski sprovedenih operativnih akcija kontrole autootpada na prostoru cijele BiH. Ove akcije, rezultirale su pronalaskom ukradenih automobila i presjecanjem sprega kriminalnih grupa.

Međutim, s obzirom na sigurnu i brzu zaradu, ovaj vid kriminala u BiH podložan je obnavljanju, uz veliki broj povratnika u izvršenju krivičnog djela.

13. Zločini iz mržnje - Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD		
		2016. god.	2017. god.	%TREND 2017/16.
1.	FMUP	1	4	400
2.	MUP RS	4	3	-25
3.	Policija Brčko distrikt BiH	1	-	-
Ukupno u BiH		6	7	16,66

Krivično djelo izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti u BiH (7) je u 2017. godini u blagom porastu za -16,66% u odnosu na 2016. godinu.

Podaci OSA-e ukazuju da je u Bosni i Hercegovini vidno prisutan i etnički/nacionalni ekstremizam sa negativnim uticajem na sigurnosni ambijent. Intenzitet i sadržaj aktivnosti sa ekstremno-radikalnih nacionalnih pozicija najčešće su bili u vrlo bliskom ili čak i direktnom odnosu sa određenim javnim dešavanjima, koja su bili u vezi sa rješavanjem određenih (prvenstveno političkih, a u posljednje vrijeme i ekonomsko-socijalnih) problema u Bosni i Hercegovini, ali i u zemljama okruženja.

S obzirom da promoviraju međuetničku podjelu, imaju negativan psiho-socijalni uticaj na povratničku populaciju i pripadnike konstitutivnih naroda u BiH koji na određenim područjima BiH predstavljaju demografsku manjinu (kao što su postrojavanja Ravnogorsko-četničkog pokreta u Višegradu).

Pojedini lideri, aktivisti i grupe iz ovih struktura, na širem prostoru BiH koriste različite povode, odnosno skupove i vjerske ceremonije, kako bi na različite načine ispoljili određene oblike, pojedinačnog ili grupnog, netolerantnog, provocirajućeg stava prema pripadnicima drugih naroda i religija, veličajući lik i djelo lica optuženih za krivična djela po međunarodnom humanitarnom pravu, kako onih iz II svjetskog rata tako i proteklog.

Navedeno, kao i pisanje uvredljivih grafita, sknavljenje vjerskih objekata, rušenje spomenika antifašistima iz II svjetskog rata, te isticanje uvredljive ikonografije na pročeljima kuća i poslovnih prostora u središtima gradova i u blizini vjerskih objekata drugih konfesija upućuju zabrinjavajuće poruke o nemogućnosti zajedničkog življenja na tim područjima.

Također, nastavljene su provocirajuće i destruktivne aktivnosti jednog broja navijačkih skupina i njima bliskih ultradesničarskih organizacija i pokreta poznatih i po krajnje ekstremno radikalnim (čak i neofašističkim i neonacističkim) istupima na sportskim, ali i drugim javnim manifestacijama na prostoru Bosne i Hercegovine, najčešće u etnički osjetljivim sredinama. Iako su tokom 2017. godine po intenzitetu i formi ispoljavanja ovakve aktivnosti registrirane u manjem obimu nego prethodnih godina, dovoljno je upozoravajuće što se pod izlikom patriotizma iskazuje, propagira, širi i podstiče nacionalna, vjerska i rasna mržnja i netrpeljivost, a što u konačnici rezultira narušavanjem zajedničkog života i međusobne tolerancije građana BiH.

Jedna od karakteristika ovih navijačkih skupina je da pojedinci, pored pripadnosti toj skupini, uporedo nastoje biti aktivni u drugim udruženjima i organizacijama koje karakterišu radikalni elementi. Mada se incidenti izazvani/proizvedeni od ovih skupina ponekad odvijaju sporadično i bez posebnog povoda, najčešće ih prate određena društvena kretanja na lokalnom i širem nivou, posebno ona koja se odnose na društveno političko uređenje BiH, provođenje izbora i slično.

U navedeni kontekst, kao poseban fenomen, OSA stavlja djelovanje kroz cyber-prostor. odnosno zloupotrebu društvenih mreža za širenje jezika mržnje što uzrokuje dodatnu radikalizaciju, pa i

samoradikalizaciju, i kreira javno mišljenje na način kako to odgovara određenim grupacijama ili centrima. Zloupotreba društvenih mreža u navedenom smislu naročito je evidentna u vrijeme ozbiljnijih društveno-političkih previranja, pred izbore i druge važne događaje, zatim masovna okupljanja, praznike i slično.

A) Kompjuterski kriminal

Kompjuterski kriminal je jedna od nezakonitih aktivnosti koja postepeno postaje izražena i na teritoriji Bosne i Hercegovine, koja nema sveobuhvatan strateški pristup u rješavanju pitanja kibernetiskog kriminala i kibernetiskih sigurnosnih prijetnji. Sve ubrzanija informatizacija i nove tehnologije omogućavaju lakše poduzimanje aktivnosti poput krađe identiteta, obaranja servera pravnih lica i slično, a sve sa ciljem neovlaštenog oduzimanja novca položenog na bankovnim računima ili pak odvijanja sumnjivih finansijskih transakcija.

U Federaciji BiH, u 2017. godini, izvršeno je 57 krivičnih djela (2016. – 26) protiv sistema elektronske obrade podataka (kompjuterska prijevarena i neovlašteni pristup zaštićenom sistemu i mreži elektronske obrade podataka). U **Brčko distriktu BiH** u 2017. godini, bilo je evidentirano jedno krivično djelo protiv sistema elektronske obrade podataka, dok nam podaci **MUP-a RS**, o visoko-tehnološkom kriminalitetu za 2017. godinu, nisu dostupni.

Najčešći oblici načina izvršenja krivičnog djela iz oblasti kompijuterskog kriminala su:

- neovlašteno dolaženje do pasvorda i korištenje istih bez dozvole stvarnih vlasnika a u cilju pribavljanja protivpravne materijalne koristi ili drugih benefita (zloupotreba informacija u cilju diskreditacije vlasnika ili sakrivanja stvarnog autora informacija preko drugih IP adresa...)
- neovlašteno sprečavanje ili ometanje pristupa javnoj mreži,
- izrada i unošenje računarskih virusa u namjeri njegovog unošenja u tuđi računar ili računarsku mrežu ili telekomunikacionu mrežu,
- unos netačnih ili propuštanje unosa tačnih podataka ili na drugi način uticanje na rezultat elektronske obrade i prenosa podataka u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi,
- zloupotreba audio-vizuelnih sadržaja.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznake narednih koraka

- Potrebno je ojačati postojeće sposobnosti za borbu protiv kibernetiskog kriminala (uključujući rješavanje problema on-line materijala seksualnog zlostavljanja djece) i učinkovite reakcije na prijetnje sigurnosti na internetu.
- Donošenje strategije BiH u borbi protiv visokotehnološkog kriminala.
- Poboljšanje saradnje sa privatnim sektorom u borbi protiv kompjuterskog kriminala kroz razvijanje konkretnih sporazuma.
- Edukacija policijskih službenika i tužitelja o savremenom visokotehnološkom kriminalu i njihovim trendovima i modusima te pojavnim oblicima, kao i opremanje i razvoj sigurnosti kompjuterskih sistema u institucijama u BiH.

14. Registrirana krivična djela protiv polnog integriteta

U BiH je u 2017. godini povećan broj krivičnih djela (KD) protiv polnog integriteta (158) za - 8,21% u odnosu na 2016. godinu. Smanjen je također i broj počinjenja krivičnog djela silovanje (25) za -7,4% (2016. 27), ali su u blagom porastu KD iskorištavanje djece i malodobnih osoba za pornografiju (2017.-15), (2016. -14).

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD		
		2016.god.	2017. god.	%TREND 2017/16
1.	FMUP	95	106	11,58
2.	MUP RS	48	52	8,3
3.	Policija Brčko distrikt BiH	3	-	-
Ukupno u BiH		146	158	8,21

15. Registrirana krivična djela protiv života i tijela

Na nivou BiH, u 2017. godini registrirano je smanjenje krivičnih djela protiv života i tijela (1.555) za -2,07% u odnosu na prethodnu godinu.

Red. br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	KD		
		2016.god.	2017.god.	%TREND 2017/16
1.	FMUP	934	885	-5,25
2.	MUP RS	598	613	2,5
3.	Policija Brčko distrikt BiH	56	57	1,78
Ukupno u BiH		1.588	1.555	-2,07

U odnosu na prethodnu godinu, u 2017. godini došlo je na nivou BiH do smanjenja broja ubistava (38) za -11,62%, ali je broj ubistava u pokušaju (62) porastao je za 3,3%. U smanjenju na nivou BiH su krivična djela nanošenje teške tjelesne ozljede za -12% (2017. godine -462 KD a 2016.-525 KD), a u porastu su KD nanošenje lake tjelesne povrede za 4,38% (2017. godine -928 KD a 2016. -889 KD), te učestvovanje u tuči za 2,04% (2017.godine -50 KD a 2016.– 49 KD)

IV Javni red i mir

Stanje u broju prekršaja javnog reda i mira u Bosni i Hercegovini je u padu u odnosu na isti period prošle godine. Smanjen je broj prekršaja za -10,90%.

Red. Br.	MUP-ovi entiteta i Policija Brčko distrikt BiH	PREKRŠAJI		
		2016. god.	2017. god	%TREND 2017/16
1.	FMUP	18.180	15.831	-12,92
2.	MUP RS	5.885	5.596	-4,9

3.	Policija Brčko distrikt BiH	151	149	-1,32
4.	Granična policija BiH	1	1	-
Ukupno u BiH		24.217	21.577	-10,90

U strukturi prekršaja javnog reda i mira najbrojnije su tuče, fizički napadi, vrijeđanje, svađe, nedolično ponašanje, sprječavanje pripadnika policije u obavljanju javnih funkcija, neovlaštena upotreba oružja, nasilničko ponašanje, ugrožavanje prijetnjom napada, prosjačenje itd. Najveći broj prekršaja je registriran na ulici, potom ugostiteljskim objektima, sportskim stadionima i dvoranama, vozilima javnog saobraćaja, te školama i školskim dvorištima.

U ovom periodu je bilo znatno manje nego ranije destruktivnog ponašanja jednog broja navijačkih skupina (uglavnom, mlađe starosne dobi) na sportskim okupljanima, odnosno stadionima u BiH, čemu je u znatnoj mjeri doprinijela i Odluka o uvođenju zabrane organiziranog odlaska navijača klubova na gostujuće utakmice.

Trendovi u preduzetim mjerama i naznaka narednih koraka

- Službenici policije će i u narednom periodu preduzimati planske aktivnosti na osiguranju javnih skupova, kao što su sportske, kulturne i druge manifestacije, te protestna okupljanja građana.
- Analiziranjem javnog reda i mira ukazuje se potreba poboljšanja materijalno-tehničkih uslova rada policijskih službenika, zaposlenih na njegovom održavanju.
- Službenici policije će i u narednom periodu preduzimati planske aktivnosti na **osiguranju javnih skupova**, kao što su sportske, kulturne i druge manifestacije, te protestna okupljanja građana, koji mogu eskalirati i do krivičnih djela koja se mogu kvalificirati kao terorizam.
- Ispitati i poboljšati zakonske mogućnosti saradnje sa **zaštitarskim firmama**, prije svega u organizaciji njihove edukacije za rad u sve složenijim sigurnosnim situacijama, kako u organizaciji zaštite raznih javnih koncerata tako i drugih javnih priredbi i sportskih manifestacija.

KRAJ